

# GŁOS

## KATOLICKI VOIX CATHOLIQUE

Nr 14/2007 (2225) Rok XLIX 8-15.4.2007

Oto dzień, który dał nam Pan,  
weselmy się i radujmy się w nim!

TYGODNIK POLSKI ZA GRANICĄ  
HEBDOMADAIRE DE L'EMIGRATION POLONAISE

Orbetto - „Zmartwychwstanie” (XVII w.)

# Orbettowskie „Zmartwychwstanie”

Anna Sobolewska

**O** Alessandro Turchim, zwanym Orbetto, urodzonym w Weronie w 1578 r. i zmarłym w Rzymie w 1649 r., nie wiemy wiele. Jego osobowość formowała się w tym samym czasie, co Bassettiego i Ottina. Wszyscy, jak podaje Roberto Longhi, w opracowanym przez siebie katalogu, pochodzili z miasta Romea i Julii i około 1615 r. stanowili znane trio weroneńczyków.

Carlo Ridolfi twierdził, iż Turchi był uczniem zmarłego w 1605 r. - Felice Brusatoriego. To właśnie Alessandro kończył wszystkie zamówione dzieła swego nauczyciela, wywiązując się z tego zadania bardzo dokładnie. Nie przeszkodziło mu to pokazać się od innej strony i dołączyć do wielbicieli i naśladowców stylu Caravaggia. W Wenecji, Orbetto pobierał nauki u Carla Caliariego. Nieznana jest data jego przybycia do Rzymu, wiadomo jedynie, że w latach 1616-1617 podjął się prac dekoracyjnych Sali Tronowej rzymskiego pałacu na Kwirynale. Koneserzy sztuki twierdzą, iż jego styl malarski to pomieszanie ducha caravaggionizmu ze stylem bolońskim i toskańskim. Z najbardziej znanych obrazów malarza z Werony można wymienić „Dziewicę ukazującą się świętemu Rochowi”, znajdującą się obecnie w pinakotece w Monachium oraz „Świętego Piotra wyswobodzonego przez anioła” z galerii Estense z Modeny. W jego rodzinnym mieście do dzisiaj zachowały się malowane przez Orbetta ołtarze kościelne. Szczególnie piękne jest „Wniebozięcie świętego Łukasza”.

**O**rbettowskie „Zmartwychwstanie” powstało prawdopodobnie na początku XVII w. i stanowi rodzaj lirycznej opowieści o tym, co się zdarzyło wczesnym rankiem, pierwszego dnia po szabacie. Kobiety niosące wonności, aby namaścić ciało Chrystusa, są jeszcze w drodze i nie widzą co dzieje się przed grobem Pana. My natomiast jesteśmy świadkami najważniejszego momentu, kiedy Syn Człowieczy, jak gdyby wypychany niewidzialną siłą, z niezwykłą lekkością, wręcz w tanecznej pozie, ukazuje się na tle grobowego wejścia. Ramiona Zbawiciela są szeroko rozwarłe, nogi nie mają żadnego oparcia, białe płótna porwane podmuchem lekko falują w powietrzu. Uduchowiona twarz nie nosi śladów przeżytej męki, a blask złotej aureoli jest znakiem triumfu i potęgi, o której tak często Jezus przypominał swoim uczniom. Chrystus żyje, „powstał z martwych” i chociaż tak cielesny w „orbettowskiej wizji”, bije od Niego Boża moc, a tej nie da się ograniczyć żadną ludzką siłą. Syna Bożego unosi jego boskość. Nieziemski podmuch zaskakuje pilnujących grób strażników. Podmuch jest tak gwałtowny i niespodziewany, że nikt nie potrafi się jemu przeciwstawić, wszyscy padają rażeni strachem. Ramiona, nogi i tułowia strażników skracają się w dziwnym zawirowaniu, nazywanym czasem „tańcem świętego Witta”. Jest na obrazie jeszcze jedna bardzo ważna postać - siedzący na kamieniu, po prawej stronie grobu i wskazujący na Zmartwychwstałego, anioł w bieli. Jego spokój i opanowanie, raczej niespodziewane w ta-



kiej chwili, jest przeciwagą dla wielkich emocji jakie targają zebranymi. To „anioł pogody” - jak go nazywa Domenico Pezzini w swojej książce - „Zmartwychwstałe ciało”, dodając przy tym, iż „nieczęsto zdarza się, że anioł pojawia się z Chrystusem Zmartwychwstałym, zresztą, zgodnie z tekstem Ewangelii, obecny jest jeden albo drugi”.<sup>1</sup> Biel jego szaty wskazuje na świat Boga. Gdzie jest Bóg, tam nie ma śmierci. Anioł przypomina, że „Chrystus zstąpił do świata śmierci i lęku, by pierwszą pokonać, a z drugiego nas uleczyć. Oczywiście, zostaje „pustka” (nie ma Go tu!), ale należy zachęcić nas ono do refleksji i skłoni do własnych, niekoniecznie teologicznych studiów - spełniło swoje zadanie. Być może dzięki zapomnianemu malarzowi z Werony zrozumiemy więcej niż dotąd rozumieliśmy.

**Z**martwychwstanie to radosna nowina paschalna. Zapowiadali ją prorocy Starego Testamentu w Księdze Daniela (12, 2-3) i w Księdze Machabejskiej (7, 9, 23). „Pusty grób to naturalnie wielki znak, potężny symbol nierozwiązalnej tajemnicy”.<sup>2</sup> Chrystus powracając do Ojca pokonuje śmierć i przechodzi do życia niepodlegającego ziemskim kategoriom czasu i przestrzeni. Do tego, aby to wszystko przyjąć i zaakceptować, potrzebna jest głęboka wiara. Czy sztuka chrześcijańska może przyczynić się do rozjaśniania prawd wiary? Na to pytanie nie można udzielić jednoznacznej odpowiedzi. Niewątpliwie może być pomocną i może wspomagać tych, którzy szukają drogi w głąb.

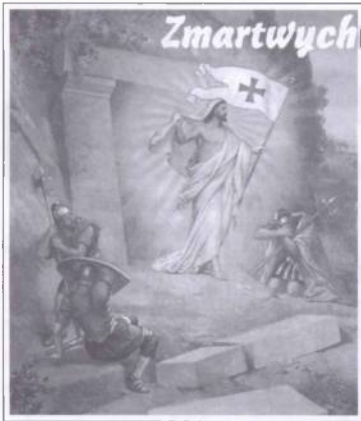
Śledząc liczne dzieła malarskie dotyczące zmartwychwstania, zauważymy, że już u początków chrześcijaństwa, ukazując ciało Zmartwychwstałego, korzystano z określonych symboli. Często był to kamienny sarkofag, bądź nagi krzyż z wieńcem laurowym i wpisanymi weń inicjałami Jezusa z Nazaretu. Później zaczęły pojawiać się oparte na Ewangelii malarskie opowiadania. Na obrazach z tamtego okresu z łatwością dostrzeżemy anioła, kobiety i puste miejsce w grobie. Triumfujący nad śmiercią i wychodzący z grobu Chrystus to już późniejszy okres w sztuce malarskiej.

**K**ażdy zapewne ma swoje ulubione przedstawienia Bożych tajemnic, również misterium męki i zmartwychwstania Jezusa. Każde dzieło jest odbiciem, tak określonych wyobrażeń, stylu epoki, jak i teologii dominującej w danym momencie historii. Teologia obrazu, jeśli można tak to ująć, odświeża nas i do historii i do tajemnicy. Tajemnicy, która posiada swój wymiar czasowy, ale sięga poza konkretny okres dziejów i poza doczesność. Orbettowskie „Zmartwychwstanie” to jedna z wielu artystycznych wizji a zarazem malarski komentarz do wydarzeń opisanych w Ewangelii. Jeśli zachęci nas ono do refleksji i skłoni do własnych, niekoniecznie teologicznych studiów - spełniło swoje zadanie. Być może dzięki zapomnianemu malarzowi z Werony zrozumiemy więcej niż dotąd rozumieliśmy.

<sup>1</sup> D. Pezzini, „Zmartwychwstałe ciało”, Kielce 2003, s. 50.; <sup>2</sup> Jw, s. 51.; <sup>3</sup> Jw, s. 16.



(Rys. Leszek Biernacki)



## Zmartwychwstał i żyje!

**C**hrystus stał się dla nas „kamieniem węgielnym”, na którym buduje się historia ludzkości. Został wprawdzie odrzucony, złożony do grobu, zapieczetowany, ale pokonał śmierć; prawdziwie zmartwychwstał!

To jest najradośniejsza wiadomość, którą w swych dziejach usłyszał człowiek. Dzisiaj, we współczesnym świecie, również nie brakuje tych, którzy pragną „śmierci Boga”. Sługa Boży Ojciec Święty Jan Paweł II przed laty wypowiedział słowa: - *Nie odrzucajcie Go wy, którzy budujecie ludzki świat. Nie odrzucajcie Go wy, którzy w jakikolwiek sposób, w jakiejkolwiek dziedzinie budujecie świat dzisiejszy i jutrzejszy. Którzy budujecie świat kultury i cywilizacji; świat ekonomii i polityki; świat nauki i informacji. Którzy budujecie świat pokoju... lub wojny? Którzy budujecie świat ładu... lub terroru? Nie odrzucajcie Chrystusa; On jest kamieniem węgielnym...!*

**Z**martwychwstały Pan ożywia dzisiaj także naszą nadzieję, byśmy mogli się nią dzielić ze wszystkimi, którzy nagrażeni są w rozpacz, nie widzą wyjścia z trudności, którzy są zdradzeni, uprzedzeni i wątpią we wszystko. Niech On, Zmartwychwstały Pan, obdarza Was, Drodzy Czytelnicy, swoim błogosławieństwem i wewnętrzną radością płynącą z faktu poranka wielkanocnego. Wesołego Alleluja!

*Redakcja*

## Słowo na Wielkanoc dla Czytelników paryskiego „Głosu Katolickiego” od nowego arcybiskupa Warszawy, Kazimierza Nycza

**N**a Wielki Tydzień, na czas przeżywania Męki Pana Jezusa, jego Śmierci na Krzyżu, ale przede wszystkim Jego Zmartwychwstania, bo ono wszystko wieńczy, żyć, abyśmy i my przeszli przez ten czas, pomimo naszych problemów i utrapień. Abyśmy powierzeni je Krzyżowi Chrystusowemu i ożyli w sobie nadzieję, że Chrystus nie tylko wskrzesił Łazarza i że Bóg wskrzesił Chrystusa, ale i wiadomość, że Bóg po to zmartwychwstał, abyśmy i my powstał z naszych słabości i grzechów. Abyśmy powstał po to, by kiedyś przeżywać to Zmartwychwstanie, które połączy nas z Nim na wieki. Abyśmy umieli sami wskrzesić w sobie nadzieję tego spotkania.

**Z**yczę wszystkim Czytelnikom dobrych, błogosławionych, Zradosnych i opartych o Chrystusa Świąt Wielkanocnych.

*Abp Kazimierz Nycz*



## Niech Chrystus Zmartwychwstały będzie radością, mocą i błogosławieństwem każdego z Was, każdej Rodziny...



## List na Wielkanoc, Rektora Polskiej Misji Katolickiej we Francji

*Kochani Rodacy, Siostry Zakonne, Współbracia Kapłani,*

**W** tym liście, skierowanym do każdego z Was, z okazji największych, najważniejszych świąt chrześcijaństwa - Zmartwychwstania Pańskiego, chciałbym poruszyć dwie sprawy, które swoją aktualnością dotyczą każdego.

Po pierwsze pragnę wspomnieć o człowieku, od narodzin którego - 26 marca tego roku, minęło 200 lat. Bogdan Jański był nazywany apostołem emigracji. Myślę, że właśnie w dzisiejszych czasach trzeba przypomnieć człowieka, który może być dla nas wzorem do naśladowania, jak z daleka od domu, od Ojczyzny, na emigracji trwać przy Chrystusie. Jański będąc wcześniej daleko od Chrystusa i od Kościoła, właśnie tutaj, na emigracji w Paryżu nawrócił się, by z czasem stać się Apostołem dla innych, zwłaszcza dla rodaków. „On, który przez pewien czas błąkał się od jednego do drugiego ..., aż jego oczy otworzyły się na Wieczną Prawdę. Gdy jednak raz się nawró-

cił, wykazał taką pobożność, taką żarliwość i tak ofiarnego ducha, że często nasuwało się na myśl chrześcijańskie poświęcenie pierwszych wieków. „Z całkowitej nędzy odrodził się nowy człowiek” - tak pisał o nim francuski publicysta, który go znał osobiście. A ks. Jan Koźmian napisał o nim: - „Jański był jednym z tych ludzi, którzy zdają się mieć postannictwo, by wpajać innym wiarę w cnotę i w poświęcenie, gdyż wyszukiwał tylko... jak z poświęceniem siebie i wyniszczeniem ostatnich sił, Panu Bogu i bliźnim służyć.”

*Ciąg dalszy na str. 5*



## LITURGIA SŁOWA

## ZMARTWYCHWSTANIE PAŃSKIE

## PIERWSZE CZYTANIE

Dz 10, 34a.37-43

Czytanie z *Dziejów Apostolskich*

Gdy Piotr przybył do domu centuriona w Cezarei, przemówił: - *Wiecie, co się działo w całej Judei, poczynawszy od Galilei, po chrzcie, który głosił Jan. Znacnie sprawę Jezusa z Nazaretu, którego Bóg namaścił Duchem Świętym i mocą. Dlatego, że Bóg był z Nim, przeszedł On dobrze czyniąc i uzdrawiając wszystkich, którzy byli pod władzą diabła. A my jesteśmy świadkami wszystkiego, co działo się w ziemi żydowskiej i w Jeruzolimie. Jego to zabili, zawieszili na drzewie. Bóg wskrzesił Go trzeciego dnia i pozwolił Mu ukazać się nie całemu ludowi, ale nam, wybranym uprzednio przez Boga na świadków, którzyśmy z Nim jedli i pili po Jego Zmartwychwstaniu. On nam rozkazał ogłosić ludowi i dać świadectwo, że Bóg ustanowił Go sędzią żywych i umarłych. Wszyscy prorocy świadczą o tym, że każdy, kto w Niego wierzy, w Jego imię otrzymuje odpuszczenie grzechów.*

## DRUGIE CZYTANIE

Kol 3, 1-4

Czytanie z *Listu świętego Pawła Apostoła do Kolosan*

Bracia, jeśliście razem z Chrystusem powstałi z martwych, szukajcie tego, co w górze, gdzie przebywa Chrystus zasiadając po prawicy Boga. Dążcie do tego, co w górze, nie do tego, co na ziemi. Umarliście bowiem i wasze życie ukryte jest z Chrystusem w Bogu. Gdy się ukaże Chrystus, nasze życie, wtedy i wy razem z Nim ukazecie się w chwale.

## EWANGELIA

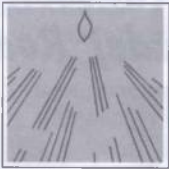
J 20, 1-9

Słowa Ewangelii według świętego Jana

Pierwszego dnia po szabacie, wczesnym rankiem, gdy jeszcze było ciemno, Maria Magdalena udała się do grobu i zobaczyła kamień odsunięty od grobu. Pobiegnęła więc i przybyła do Szymona Piotra i do drugiego ucznia, którego Jezus miłował i rzekła do nich: - *Zabrano Pana z grobu i nie wiemy, gdzie Go położono.* Wszedł więc Piotr i ów drugi uczeń i szli do grobu. Biegli oni obydwaj razem, lecz ów drugi uczeń wyprzedził Piotra i przybył pierwszy do grobu. A kiedy się nachylił, zobaczył leżące płótna, jednakże nie wszedł do środka. Nadszedł potem także Szymon Piotr, idący za nim. Wszedł on do wnętrza grobu i ujrzał leżące płótna oraz chustę, która była na jego głowie, leżącą nie razem z płótnami, ale oddzielnie zwinięta na jednym miejscu. Wtedy wszedł do wnętrza także i ów drugi uczeń, który przybył pierwszy do grobu. Ujrzał i uwierzył. Dotąd bowiem nie rozumieli jeszcze Pisma, które mówi, że On ma powstać z martwych.



rys. D. Osikowska



## II NIEDZIELA WIELKANOCNA - ROK C

## EWANGELIA

J 20, 19-31

Słowa Ewangelii według świętego Jana

## PIERWSZE CZYTANIE

Dz 5, 12-16

Czytanie z *Dziejów Apostolskich*

Wiele znaków i cudów działo się przez ręce Apostołów wśród ludu. Wierzący trzymali się wszyscy razem w krużganku Salomona. A z obcych nikt nie miał odwagi dołączyć się do nich, lud zaś ich wychwalał. Coraz bardziej też rosła liczba mężczyzn i kobiet, przyjmujących wiarę w Pana. Wynoszono też chorych na ulice i kładziono na łożach i noszach, aby choć cień przechodzącego Piotra padł na któregoś z nich. Także z miast sąsiednich zbiegło się mnóstwo ludu do Jeruzolimy, znosząc chorych i dręczonych przez duchy nieczyste, a wszyscy doznawali uzdrowienia.

## DRUGIE CZYTANIE

Ap 1, 9-11a.12-13.17-19

Czytanie z *Księgi Apokalipsy św. Jana Apostoła*

Ja, Jan, wasz brat i współuczestnik w ucisku i królestwie i wytrwałości w Jezusie, byłem na wyspie, zwanej Patmos, ze względu na słowo Boże i świadectwo Jezusa. Doznałem zachwycenia w dzień Pański i posłyszałem za sobą potężny głos jak gdyby trąby mówiącej: - *Co widzisz, w księdze napisz i pošlij siedmiu Kościołom, które są w Azji.* I obróciłem się, by widzieć co za głos do mnie mówił; a obróciwszy się ujrzałem siedem złotych świeczników i pośród świeczników kogoś podobnego do Syna Człowieczego, obleczonego w szatę do stóp i przepasanego na piersiach złotym pasem. Kiedy on ujrzał, upadłem jak martwy do Jego stóp, a On położył na mnie prawą rękę, mówiąc: - *Przestań się lękać! Jam jest Pierwszy i Ostatni i żyjący. Byłem umarły, a oto jestem żyjący na wieki wieków i mam klucze śmierci i otchłani. Napisz więc to, co widziałeś i to, co jest i to, co potem musi się stać.*

Było to wieczorem, owego pierwszego dnia tygodnia. Tam, gdzie przebywali uczniowie, drzwi były zamknięte z obawy przed Żydami. Jezus wszedł, stanął pośrodku i rzekł do nich: - *Pokój wam!* A to powiedziawszy, pokazał im ręce i bok. Uradowali się zatem uczniowie ujrzawszy Pana. A Jezus znowu rzekł: - *Pokój wam! Jak Ojciec Mnie posłał, tak i Ja was posyłam.* Po tych słowach tchnął na nich i powiedział im: - *Weźmijcie Ducha Świętego! Którym odpuszczacie grzechy, są im odpuszczone, a którym zatrzymane, są im zatrzymane.* Ale Tomasz, jeden z Dwunastu, zwany Didymos, nie był razem z nimi kiedy przyszedł Jezus. Inni więc uczniowie mówili do niego: - *Widzieliśmy Pana!* Ale on rzekł do nich: - *Jeżeli na rękach Jego nie zobaczę śladu gwoździ i nie włożę palca mego w miejsce gwoździ, i nie włożę ręki mojej do boku Jego, nie uwierzę.* A po ośmiu dniach, kiedy uczniowie Jego byli znowu wewnątrz domu i Tomasz z nimi, Jezus przyszedł mimo drzwi zamkniętych, stanął pośrodku i rzekł: - *Pokój Wam!* Następnie rzekł do Tomasza: - *Podnieś tutaj swój palec i zobacz moje ręce. Podnieś rękę i włoż ją do mego boku i nie bądź niedowiarkiem, lecz wierzącym.* Tomasz Mu odpowiedział: - *Pan mój i Bóg mój!* Powiedział mu Jezus: - *Uwierzyłeś, bo Mnie ujrzałeś; błogostawieni, którzy nie widzieli, a uwierzyli.* I wiele innych znaków, których nie zapisano w tej księdze, uczynił Jezus wobec uczniów. Te zaś zapisano, abyście wierzyli, że Jezus jest Mesjaszem, Synem Bożym i abyście wierząc mieli życie w imię Jego.



Ciąg dalszy ze str. 3

## Niech Chrystus Zmartwychwstały będzie radością...

### List na Wielkanoc, Rektora PMK we Francji

Niech ta świetlana postać naszego rodaka, kandydata na ołtarze, uczy nas miłości Boga i Ojczyzny. A jeżeli zdarzy się, że sami potrzebujemy pomocy i nie wiemy jak powstać z grzechu lub nie wiemy jak zmienić swoje albo życie bliskiej osoby, módlmy się do Zmartwychwstałego Pana za wstawiennictwem Bogdana Jańskiego, tego który doskonale wiedział czym jest upadek i czym jest powstanie do nowego życia.

**P**o drugie wiemy jakie trudności przeżywa współczesna rodzina, szczególnie emigracyjna, ile rodzin rozpada się, równocześnie pojawiają się na horyzoncie różne dewiacje i zaczyna dochodzić do absurdów. W Szkocji proponuje się na przykład, by odzwyczajając dzieci od używania słów Mama i Tata! W jednej ze szkół w Wielkiej Brytanii dzieci nie będą robić w tym roku kartek na Dzień Matki, by nie obrazić uczuć tych, którzy matek nie mają. We Francji mówi się coraz częściej, jak o czymś normalnym, o tzw. rodzinie „recomposé” (odtworzonej), nieraz kilka razy, gdzie są moje, twoje i nasze dzieci, czy też o rodzinie poligamicznej.

Ojciec Święty Jan Paweł II mówił często, że „rodzina jest prawdziwym gniazdem życia i jedności oraz, że jest korzeniem wszystkich wspólnot, kościołem domowym w miniaturze...”. „Nie ma skuteczniejszej drogi odrodzenia społeczeństw jak przez zdrową rodzinę.” W innym miejscu Jan Paweł II przypominał: „... to właśnie od rodziny zależy przyszłość Europy... Rodzina jest zwierciadłem społeczeństwa...”. Przestrzegał, że „... kto niszczy tę podstawową tkankę organizmu społecznego, nie szanując jej tożsamości i poddając w wątpliwość jej zadania, zadaje głęboką ranę społeczeństwu i wyrządza szkody, często niepowetowane.” Tymczasem obecnie, najwyższą normą moralności staje się przekonywanie o tzw. prawie do osobistego szczęścia czy realizacji siebie. W imię tego „prawa” można się rozwieść, trwać w związku bez ślubu lub zdecydować się na dziecko... żyjąc „samotnie” albo żyć w związku homoseksualnym.

Falszywie pojęta tolerancja dla inności zakazuje jakiegokolwiek wartościowania. Jeden z deputowanych francuskich z Lille został ukarany za to, że uważa związki homoseksualne za niższe moralnie. Do czego to prowadzi?! Tak upadały niektóre cywilizacje. Odrzuca się prawdę o obowiązującym od wieków naturalnym prawie moralnym i zapomina się zupełnie o Dekalogu.

#### Moi Drodzy!

**R**ównież na emigracji trzeba nam wrócić do korzeni. Przyszłym pokoleniom zdrowe i silne korzenie

może dać tylko rodzina Bogiem silna. Rodzina rozumiana jako wspólnota życia i miłości. Warto sięgnąć po adhortację apostoła Jana Pawła II „Familiaris consortio”, w której Ojciec św. pisze o zadaniach rodziny chrześcijańskiej w świecie współczesnym. To rodzina jest tym „listem Chrystusa”, widzianym i czytany każdym dnia, tym żywym katechizmem, w którym dzieci odkrywają wielkość Boga, Jego ważność, miłość, Jego konieczność. To w rodzinie uczymy się miłości, współczucia, okazywania sobie wzajemnej szacunku i pomocy. Właściwa hierarchia wartości przyswojona w rodzinie niesie ład i porządek w strukturach społecznych.

**N**iech te kilka refleksji i życzeń pod adresem naszych polonijnych i emigracyjnych rodzin stanie się zachętą, aby razem z całym Kościołem, w łączności duchowej z Sanktuarium Najświętszego Serca na wzgórzu Tibidabo w Barcelonie współuczestniczyć, 3 czerwca - w liturgiczne święto Najświętszej Trójcy, w uroczystości poświęcenia wszystkich rodzin świata, Najświętszemu Sercu Jezusowemu. Aktu tego dokona przewodniczący Papieskiej Rady do spraw Rodziny - kard. Alfonso Ropoz Trujillo, na zakończenie międzynarodowego kongresu: „Serce Jezusa - źródło życia dla rodziny”. Przygotujmy się duchowo, aby ten akt - poświęcenia rodzin - w naszych parafiach, w tych rodzinach rodzin, stał się mocą naszego wspólnotowego życia. Spróbujmy w naszych rodzinach odprawić Nowennę do Najświętszego Serca Pana Jezusa, czy też czytać, choćby przez pięć minut dziennie, fragmenty Ewangelii, albo odmawiać cząstkę Różańca świętego, lub zamówić Mszę świętą w intencji naszej rodziny. A może cała Twoja rodzina pojedzie (16-20 maja) na naszą, polską pielgrzymkę do Lourdes. A może znajdą się chętni by uczestniczyć w Warszawie, w IV Światowym Kongresie Rodzin (11-13 maja) - „Rodzina wiosną dla Europy i świata” (program - str. 13 GK).

**K**ochani!  
Niech  
Chrystus  
Zmartwych-  
wstały będzie  
radością, mocą  
i błogosławieństwem  
każdego  
z Was, każdej  
Rodziny polonijnej,  
emigracyjnej.  
Alleluja!

Ks. inf.  
Stanisław Jędrzejko

Rektor PMK we Francji



## Życie Kościoła

### Watykan

□ 27 października br., w rzymskiej Bazylice św. Jana na Lateranie odbędzie się beatyfikacja Matki Celiny Borzęckiej, założycielki Zgromadzenia Sióstr Zmartwychwstania Pańskiego. Władze zakonne zabiegały, aby beatyfikacja odbyła się w Rzymie, bo to w tym mieście Matka Celina założyła zgromadzenie - wyjaśnia s. Tarsylla z klasztoru Zmartwychwstanek w Kętach, pierwszego domu zakonnego założonego przez Matkę Celinę na ziemiach polskich.

### Messyna

□ „Macie prawo do prawdy. Media mają obowiązek przekazywać prawdę i tylko prawdę. Możecie się tego od nich domagać” - tę zasadę wskazał młodzieży abp John Foley. Przewodniczący Papieskiej Rady do spraw Środków Społecznych Przekazu uczestniczył w Messynie w spotkaniu poświęconym refleksji o mediach. Abp Foley, który już jako 13-latek pisał pierwsze teksty radiowe, zachęcał młodzież do czynnego kontaktu z mediami, na co, jak stwierdził, „nigdy nie jest za wcześnie”. W przemówieniu, którego tematem była „Informacja i ochrona praw nieletnich”, watykański hierarcha przypomniał też prawa do szanowania godności człowieka oraz ochrony dobra wspólnego, których mają przestrzegać również media.

### Edynburg

□ Głos oddany przez Polaków w majowych wyborach, do szkockiego parlamentu, może zadecydować o przyszłości tego kraju. Panuje powszechne przekonanie, że emigranci z Polski nie poprą polityków głoszących poglądy niezgodne z nauczaniem Kościoła oraz godzące w życie i rodzinę. Obecnie trwa kampania, w której partie starają się zachęcić przybyłych emigrantów do głosowania na swoje programy. Według niektórych obliczeń szacuje się, że jest to spora grupa około 40 tys. osób. 90 proc. z nich stanowią Polacy, którzy w zdecydowanej większości są katolikami. Dlatego głos Kościoła będzie miał w Szkocji ogromne znaczenie w majowych wyborach.

### Paryż

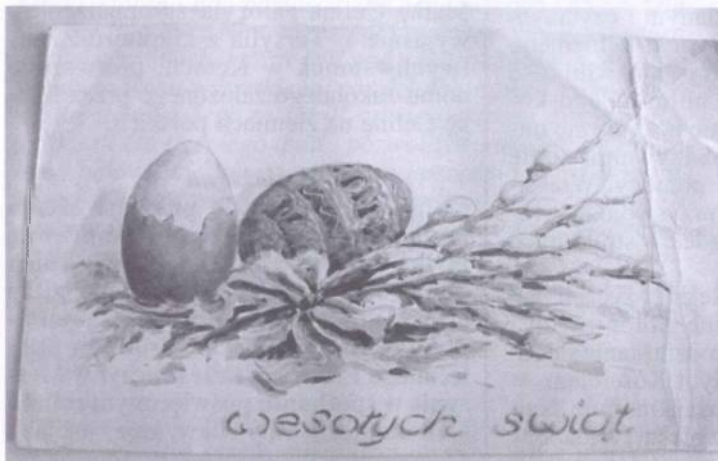
□ We Francji, od kilku lat, stale wzrasta liczba dorosłych katechumenów. W tym roku, podczas Wigilii Paschalnej ochrzczonych zostanie 2.708 osób. W 2001 r. było ich 2.363, a w roku ubiegłym - 2.650. Oznacza to wzrost rządu 15 proc. w ciągu ostatnich 7 lat. Jak informuje komisja ds. katechezy i katechumenatu przy Konferencji Biskupów Francji, w podobnym tempie rośnie liczba dorosłych katechumenów - osób przygotowujących się do sakramentu chrztu.

## kartki z kalendarza

Adam Dobroński

## Wielkanocne zapisy

**W**kronice 5 Kresowej Dywizji Piechoty, przechowywanej w Instytucie Polskim i w Muzeum Sikorskiego w Londynie, widnieje ta właśnie pocztówka z życzeniami wesółych Świąt Wielkanocnych. Trafiała ona do żołnierzy przed szturmami na Monte Cassino.



- Chciałybyśmy, abyście odczuwali życzliwe, blisko będące serca, które rozumiejąc Waszą ciężką drogę do Ojczyzny pragnęły w niej ulżyć.

Nie mogąc przyjść na razie z pomocą czynnie, chcemy przynajmniej przez ofiarowanie siostrzanej miłości zastąpić Wam, chociaż w tej jeden dzień radosny, brak najbliższych osób i wnieść do serc pogodę ducha.

Kochamy i pamiętamy o Was, Kochani Żołnierze - Koledzy. Niech droga, którą kroczyacie doprowadzi Was jak najprędzej tam, gdzie i nasze serca dążą - do Polski, w której przyszłe święta niech was zastaną.

Tak napisały uczennice ze Szkoły Młodych Ochotniczek, 9 kwietnia 1944 r. Zarówno autorki tekstu jak i adresaci mieli za sobą Sybir, długi szlak przez Azję Środkową i Bliski Wschód (żołnierze, także przemarsze i walki na terenie Włoch) - 4 lata poza domem rodzinnym i ziemią ojczystą. Jeszcze wierzyli, że wrócą tam szybko, wojna zdawała się zbliżać do końca, sojusznicy deklarowali pomoc.

Rok później sytuacja się zmieniła. Było już po Jancie, wojna rzeczywistości miała się ku końcowi, ale zamąciła się wizja defilady zwycięstwa w wyzwolonej Warszawie. W takiej chwili, radosnym akcentem były listy napływające od młodszych ochotniczek, junaków i kadetów.

Wzruszająco brzmi tekst Danuty Goryniewskiej: - Kochany Żołnierzu! Życzę Ci wesółych Świąt. Jestem uczennicą trzeciej klasy. Pamiętam jeszcze, gdy byłam w Rosji i przeżywałam ciężkie chwile, teraz jestem w Teheranie. Jest mi dobrze. Ale wolalabym być w Polsce. Wiem, że Wy za Polskę giniecie, więc modłę się przy każdym paciorku, aby skończyła się wojna i żeby każdy z Was mógł wrócić do ukochanej naszej Ojczyzny.

I nastał rok 1946, wieści z kraju były coraz bardziej trwożne, mówiono o rozformowaniu polskich oddziałów. Wracać do Polski, czy zostać na emigracji? Wielkanoc rządzi się jednak swymi prawami, więc w rozkazie 5 Kresowej Dywizji Piechoty znalazły się słowa: - Każdy z żołnierzy Polski Walczącej jest jakby promieniem życiodajnym słońca - wolności dla naszej Ziemi Ojczystej. Daj Boże, żebyśmy w przyszłości wszyscy mogli być dumni, żeśmy obowiązek nasz względem kraju wykonali, naszej przysięgi żołnierskiej dochowali i przy pomocy Boskiej śmierci - niewolę zwyciężyli!



## Cud Getsemani

Kto kamień odsunie? - martwiły się trzy Marie;  
Czy straż pozwoli odwinąć Jezusa leżącego w płótnie?  
Każda dzban oleju zadała na ramię  
Śpieszyły do grobu strwożone i smutne.

Przy grobie dziwna cisza na drzwiach wisiła;  
Czyżby straż posnęła - nie było już warty.  
Świt dzień nowy budził... wtem Maria zadrżała  
W załomie skalnej groty jaśniał grób otwarty.

- Ktoś zabrał nam Pana! - zawołała błada;  
Ręce jej opadły, dzban stoczył się z ramienia.  
Chustę opadniętą poczęła nakładać  
I ruszyła co tchu po śliskich kamieniach.

- Pobiegnę do Piotra! - poradzi coś może;  
Nie możemy nawet opłakiwać Boga.  
Prędzej, byle prędzej bo już błedną zorze:  
Dech w piersi zapiera, brakuje sił w nogach.

Piotr z Janem już wstali - radzili coś przy stole  
Gdy głos Marii ich wyrwał z tego zamyślenia.  
Co tchu wyskoczyli w koszulach na pole:  
- Tam, do Getsemani! - wołała Magdalena.

Przez zroszone pola biegli jak szaleni  
A nogi ich niosły jak skrzydła sokoła.  
Stanęli u grobu niemi, zadziwieni...  
Z grobu biło życie: zmartwychwstał! - Piotr wołał.

A twarz Jego jak niebo; przemieniona męką  
Jaśnieje ponad zorzę porannej jutrzeńki.  
I choć matce Jego serce z bólu pękło  
Poniósł krzyż do końca - dzięki Chryste, dzięki.

Za to żeś zmartwychwstał, odkupił mnie Ojcu  
Podźwignął ku niebu z mej ziemskiej słabości  
Ukazał sens cierpienia konaniem w Ogrójcu  
Krzyż uczynił znakiem mej ludzkiej godności.

Że na poranek mojego zmartwychwstania czekasz,  
Że mimo upadków Ojciec mnie miłuje,  
Że nade mną się chylisz jak troskliwy lekarz  
I żebym mógł powrócić znów mi dzień darujesz.

Toteż niech moc grobu tak dzisiaj się udzieli  
Mnie, Ojczyźnie mojej, wszystkim ludziom bliskim  
By każdy poczuł Boga jak się nad nim chyli  
W ten radosny poranek daj zmartwychwstać wszystkim.

Zbigniew Szczębara  
Paryż, Wielkanoc 2007

# Wielkanocna droga: droga radości i pokoju

*Ks. dr Stanisław Basista*

*Smutek wasz zamieni się w radość.*

**Bracia i Siostry w Chrystusie! Słowa te wypowiedział Jezus do Apostołów w czasie Ostatniej Wieczerzy. Radości waszej nikt wam nie zdoła odebrać.**

**O** jakiej radości mówi Chrystus? Mówi o radości, do której zaprasza dzisiaj Kościół nas i całe stworzenie wyzwolone z grzechu i śmierci. Oto, po okresie Wielkiego Postu śpiewamy dziś uroczyste ALLELUJA! - *Ustąpcie od nas smutki i trosk fale, gdy nasz Zbawiciel tryumfuje w chwale. Ojcu swojemu uczynił już radość, nam niesie radość.* Oto Kościół zaprasza nas do uroczystego śpiewu - człowieka wyzwolonego z grzechu, śmierci wraz z całym stworzeniem. Nie czas, żeby jęczeć, utyskiwać, biadolić, ulegać nastrojom pesymistycznym. - *Oto dzień, który dał nam Pan, weselmy się i radujmy się w nim!* W orędziu wielkanocnym słyszymy słowa zachęty, byśmy z całego serca i z całej duszy śpiewem wysławiali niewidzialnego Boga, Ojca Wszechmogącego.

**Z**martwychwstanie Chrystusa jest centralną prawdą naszej wiary, głoszoną od ponad 2000 lat i zaproszeniem do wejścia na drogę zwycięstwa, które daje radość. To wielkanocna droga świadków Zmartwychwstałego. Nie wierzymy prorokom zwątpienia, utyskiwania, kłamstwa, czarnowidztwa, tym którzy odnajdują rzekomo „prawdziwą” ewangelię Judasza czy inne teksty. Nie wierzymy tym, którzy pomniejszają człowieka, zniekształcają go, próbują narzucić pogańską radość płynącą tylko z ilości i jakości spożytych potraw i wypitych napojów; nie wierzymy tym, którzy wewnętrzną pustką i bezsens próbują przykryć kolorami i nachalnością spektakli,

*J. von Führich - „Droga do Emmaus” (fragment)*



mód, widowisk, gdzie można wykić największe świętości.

**P**rzyjmijmy z ufnością surowe i proste teksty Ewangelii o świadkach przybywających do grobu: Marii Magdaleny, Piotrze, Janie. Idźmy z nimi tą drogą, która ma swoje pytanie, czy to możliwe?, która nie jest wiarą bezkrytyczną i radością powierzchowną. Uwierzymy tym, którzy w końcu nie zawahali się oddać życia za głoszoną prawdę. Niech ta radość, o której mówił Chrystus Pan w Wieczerniku, a potem wlał w serca Apostołów i innych, przy kolejnych spotkaniach po Zmartwychwstaniu, napelni dzisiaj nasze serca. Niech nikt nie będzie tej radości i pokoju pozbawiony.

**K**amień leżący u wejścia do pustego grobu stał się dla Piotra, Jana i Marii Magdaleny, jakby pieczęcią unieważniającą ich przeszłość. To jest dla nas także droga rezurekcyjna. Nie ma innej drogi, także i dziś, do zerwania z grzechem, ze złą przeszłością, rozplątania pokręconych nieraz dróg, pozbycia się niepokojów, lęków. Każdy, kto tę drogę przejdzie, odejdzie przemieniony, umocniony, pełen radości i pokoju. Prawdę Zmartwychwstania przeżywamy na każdej Eucharystii, szczególnie niedzielnej. To jest prawdziwie Dzień Pański, „Pascha tygodnia”.

**N**iech w przeżywaniu tej tajemnicy pomogą nam słowa Ojca św. Benedykta, z jego ostatniego dokumentu - adhortacji „Sacramentum Caritatis”: - *Przez wstawienie Błogosławionej Dziewicy Maryi, niech Duch Święty rozпали w nas tę samą żarliwość, jakiej doświadczali uczniowie z Emmaus oraz odnowi w naszym życiu zachwyty wobec Eucharystii, wobec blasku i piękna, jakie jaśnieją w obrzędzie liturgicznym, skutecznym znaku nieskończonego piękna samej świętej tajemnicy Boga. Ci uczniowie powstali i powrócili w pośpiechu do Jerozolimy, by podzielić się radością z braćmi i siostrami w wierze. Prawdziwą bowiem radością jest rozpoznanie, że Pan pozostaje pośród nas jako wierny towarzysz naszej drogi. Eucharystia sprawia, że odkrywamy, iż Chrystus, umarły i zmartwychwstały, ukazuje się również, jako nam współczesny w tajemnicy Kościoła.*

*Ks. dr Stanisław Basista  
PAT - Kraków*

## - Prawdziwy Kościół jest pokorny i aktywny - kard. Philippe Barbarin, arcybiskup Lyonu i prymas Galii dla „Głosu Katolickiego”

**JPT: W jakiej kondycji jest dzisiaj Kościół - we Francji, w Polsce, w świecie?...**

**Kard. Ph.B:** Niezmiennym wyzwaniem dla Kościoła katolickiego jest to, aby pozostał on prawdziwie katolicki. Gdy pytamy o „kondycję” Kościoła myślimy zwykle, czy ludzie praktykują, czy uczęszczają na Mszę św., czy się spowiadają, czy jest więcej czy mniej chrztów itp. Ja nie lubię tych „socjologicznych” pytań, bo nie wiem przecież, co naprawdę dzieje się w sercu każdego człowieka. Widzimy, że w świecie jest bardzo

dużo katolików, którzy tak naprawdę nimi nie są, bo ich serca nie są otwarte na cały świat. Katolicki, to znaczy powszechny.

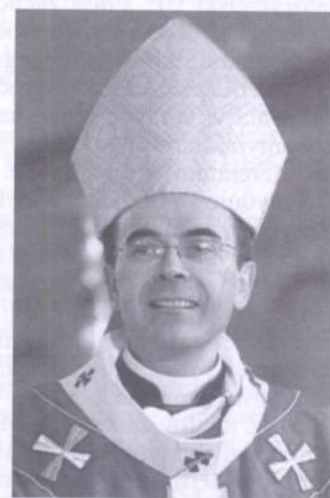
**JPT: To znaczy, że przed Kościołem stoją też powszechne wyzwania...**

**Kard. Ph.B:** Jest to przede wszystkim wyzwanie... i wezwanie do świętości. Kościół jest święty, to jest oczywiste, i zarazem składa się z grzeszników, to jest bardzo smutne, ale wiemy, że grzech, który zniekształca oblicze Kościoła był obecny w całej jego histo-

rii. Jednak ten sam grzech popełniony przez kogoś, kto żyje według logiki tego świata jest w naszych oczach mniejszym zgorszeniem, niż wówczas, gdy popełnia go człowiek Kościoła - to logiczne.

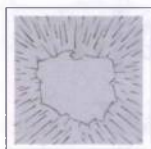
**JPT: Mamy na to zupełnie niedawne przykłady, nawet z naszego polskiego podwórka.**

**Kard. Ph.B:** Tak i sprawa abpa Wielgusa była w Warszawie wstrząsem, który bardzo zabolął, ale trzeba go postrzegać i jako łaskę, która pozwoli Kościołowi w Polsce odnowić się. Ogromnie się cieszę,



że Stolica Apostolska zrobiła wszystko, aby wyjść z tej sytuacji w możliwie najlepszy sposób.

*Ciąg dalszy na str. 12*



## z kraju

□ 2 kwietnia, prezydent RP Lech Kaczyński składa wizytę w Stolicy Apostolskiej. Jest ona związana z II rocznicą śmierci Jana Pawła II.

□ Do prasy dostały się nagrania rozmowy Aleksandra Gudzwatego z Józefem Oleksym. Oleksy rozluźniony, przy alkoholu, recenzuje całą krajową lewicę. Mówi, że nie ma zaufania do żadnego z jej polityków, o tym, że jego „sitwa miała Polskę w d...”, opowiada o przekrętach. Są i cenzurki personalne: Kwaśniewski i Miller to „skończone żule”, a Szmajdziński „nadęty buc”. Fonoteka Gudzwatego ma podobno zawierać nagrania także innych polityków oraz dodatkowo raz jeszcze Michnika. Oleksego zawieszono w członkostwie SLD i zajmie się nim sąd koleżeński. Miejsce w Samoobronie zaproponował Oleksemu, Maksymiuk.

□ Do polityki wraca Aleksander Kwaśniewski. Chce patronować zjednoczeniu Demokratów i Lewicy. Kłopot ma PO, któremu może odebrać palmę pierwszeństwa w opozycji. PiS mając za „sojusznika” Oleksego raczej się b. prezydenta nie obawia. W pierwszym wystąpieniu Kwaśniewski sugerował, że jest... podsłuchiwany. Kwaśniewskiemu pozazdrościł Lepper i też spytał się o podsłuchiwanie jego osoby. Minister koordynator ds. służb specjalnych, Wasserman zapewnił, że nie podsłuchuje żadnego z nich. Problemem jest, jakie stanowisko otrzyma A. Kwaśniewski. Olejniczak oświadczył, że nie zrezygnuje z funkcji przewodniczącego SLD. Poseł Iwiński mówi, że byłby „liderem duchowym”, a w przyszłości premierem.

□ Prezydent Lech Kaczyński brał udział w berlińskich uroczystościach 50-lecia Traktatu z Rzymu, który uznaje się za akt założycielski UE. Prasa zachodnia pisze o niechęci Polski i Czech wobec reaktywacji traktatu konstytucyjnego.

□ Rada Bezpieczeństwa Narodowego obradowała w sprawie amerykańskiej tarczy antyrakietowej w Polsce. Wykluczono referendum w tej sprawie.

□ Trzydniową oficjalną wizytę w Polsce złożył prezydent Węgier - Laszlo Solymos. W Przemyslu złożył kwiaty na grobach żołnierzy węgierskich, z czasów I wojny światowej.

□ Premier zaprzeczył, aby miało dojść do dymisji MSZ Anny Fotygi, która miałaby zostać ambasadorem w Watykanie. W MSZ miałyby zastąpić ją Marek Jurek. Powodem domysłów była nieobecność Fotygi w Berlinie na podpisaniu deklaracji, w 50 rocznicę Traktatu Rzymskiego.

□ Senat Uniwersytetu Warszawskiego wypowiedział się przeciw lustracji na uczelni. Podobną uchwałę przyjęła uczelnia w Poznaniu. Prezydent skrytykował opór antylustracyjny i stwierdził, że „w Polsce toczy się walka o ujawnienie zła”.

□ W MSZ przygotowany jest projekt ustawy, który eliminowałby ze służby dyplomatycznej agentów SB.

□ SLD skarży ustawę lustracyjną do Trybunału Konstytucyjnego.

□ Prezydent odznaczył 34 działaczy Ruchu Praw Człowieka i Obywatela, który obchodził 30-lecie swojego utworzenia.

□ 63% Polaków opowiada się za przywróceniem kary śmierci. Przeciw jest 31%.

□ Lider LPR Roman Giertych opowiada się za podjęciem debaty światopoglądowej na forum Europy. Ma ona dotyczyć m.in. chrześcijańskich korzeni Europy, aborcji, korzeni europejskiej kultury.

□ W Polsce, na 100 zawieranych małżeństw przypadają 33 rozwody. Sytuacja pogarsza się, ale to i tak tylko połowa „średniej” europejskiej.

□ Książka „Świadectwo” - ks. kard. Stanisława Dziwisza została już wydana w 16 krajach świata.

□ SLD proponuje ustanowienie 1 maja z powrotem świętem, ale... przystąpienia do UE.

□ W Sejmie znalazło się 252 tys. podpisów z poparciem dla idei wpisania ochrony życia do Konstytucji.

□ Projekt PiS przewiduje zakaz pracy handlu w 12 dni roku - najważniejsze święta państwowe i kościelne.

□ Sikorski Aircraft zapewnił 6-letnią gwarancję pracy dla załogi i 15% podwyżkę płac jako pakiet socjalny przy przejęciu zakładów PZL Mielec.

□ Kontrakt z Mielcem to część fotooffsetu za F-16. Tymczasem, z 11 samolotów przybyłych do Polski, 5 jest podobno „uziemionych” z powodów różnych awarii.

□ 58% Polaków jest przeciwko wprowadzeniu w naszym kraju euro. „Za”, opowiada się tylko 32% ankietowanych. Główny powód niechęci to obawa przed podwyżkami cen.

□ Trybunał Konstytucyjny zdecydował, że straż miejska nie ma prawa posługiwać się fotoradarami i wystawiać mandatów za przekraczanie szybkości.

□ Wiceszef Samoobrony, Janusz Maksymiuk został skazany na 10 miesięcy w zawieszeniu za poświadczanie nieprawdy w procesie spółki RTG Polkar. Wyrok jest nieprawomocny i Maksymiuk pozostaje poślem.

□ Strażnik więzienny w Sieradzu otworzył ogień do policjantów z konwoju więźnia. Trzech zabił, więźnia ranił. Później został obezwładniony przez antyterrorystów. Przyczyną strzelaniny ma być załamanie nerwowe strażnika.

□ W wieku 59 lat zmarł Jacek Lech, były lider zespołu Czerwono-Czarni.

□ Dobre dni dla polskiego sportu. Adam Małysz wygrał ostatnie 3 konkursy skoków w Planicy, zdobył Puchar Świata i Kryształową Kulę. Piłkarze pokonali 5:0 Azerbejdżan i awansowali na I miejsce w grupie eliminacyjnej do ME, a Jędrzejczak zdobyła srebro na MŚ w stylu dowolnym i pozostaje z szansami na kolejne medale w zawodach rozgrywanych w Australii.

## Problemy z tarczą

Wojciech Turek

**N**ie chcę popadać w monote-matyczność, ale trudno po raz kolejny nie zabrać głosu w sprawach polityki zagranicznej, skoro przywódca Niemiec w okresie piastowania prezydencji w Unii Europejskiej, po raz drugi w krótkim czasie odwiedza Polskę.

Nie ulega wątpliwości, że w polityce zagranicznej dzieją się ważne rzeczy. Po pierwsze chodzi o amerykański projekt „tarczy antyrakietowej”. Po drugie chodzi o przyszłość Europy. Obie sprawy mają bardzo ważne znaczenie dla naszej przyszłości.

**K**iedy przed kilkunastoma miesiącami pisałem o potrzebie wzmocnienia Trójkąta Weimarskiego, w odpowiedzi usłyszałem, że Polska nie ma szans na partnerskie traktowanie ze strony Niemiec. Ja jednak widzę coraz mocniejsze argumenty świadczące o tym, że Polska ma dla Niemców kluczowe znaczenie i w związku z tym gotowi byłiby oni zawrzeć z Polską kompromis. Chyba nie odwiedza się dwukrotnie, w krótkim okresie czasu państwa, którego nie traktuje się partnersko... Myślę, że w tej sprawie nie powinno być już żadnych rozbieżnych opinii. Oczywiście, nie oznacza to, że mamy mieć jednakowe zdanie o polityce niemieckiej, amerykańskiej czy rosyjskiej. Polityka zagraniczna jest zagadnieniem bardzo złożonym i rzekłbym, podlega nieustającej weryfikacji. Nie istnieją żadne trwałe sojusze, przyjaźnie, konstelacje. Można jedynie mówić o niezmiennych interesach, ale interes Polski, jak pokazuje historia, może w różnych okolicznościach prowadzić do przyjmowania różnych postaw. Reasumując, ofertę Niemiec Polska może przyjąć lub odrzucić. Ale z całą pewnością oferta taka jest składana. I w związku z tym, choć mogę się pomylić w swoich analizach, z pewnością nie popełniam błędu kiedy stwierdzam, że ofertę niemiecką należy rozpoznać, dogłębnie zbadać i po zanalizowaniu ocenić.

**P**ierwszy i podstawowy wniosek, wynikający z analizy położenia Polski wydaje się banalny. Polska leży w Europie. W naszym niezmiennym interesie leży takie ułożenie sobie stosunków, aby zapewnić Polakom i Polsce optymalne warunki do egzystencji. Powinniśmy zatem wspierać wszystko, co temu celowi służy, a sprzeciwiać się wszystkiemu, co temu celowi stoi na przeszkodzie. Doświadczenie historyczne uczy, że w przeszłości największym zagrożeniem dla nas byli Niemcy i Rosja. Najwybitniejszy geo-



polityk polski, Roman Dmowski bardzo słusznie pisał, że mając dwóch wrogów, powinniśmy szukać zbliżenia ze słabszym przeciwko silniejszemu. Trawestując to powiedzenie, można również powiedzieć, że mając dwóch sojuszników, lepiej szukać zbliżenia ze słabszym i razem z nim współpracować z silniejszym. Doświadczenie historyczne uczy nas również, że w przeszłości mieliśmy niewiele sojuszników, na których mogliśmy polegać. Sojusznicy europejscy byli nam wierniejsi, choć zdecydowanie słabsi, natomiast sojusznik amerykański był potężny, ale niestety, bardzo zmienny.

**A**merykanie dwukrotnie przyczynili się decydująco do polepszenia losu Polski, ale ich wsparcie dla Polski było fragmentem szerszych projekcji. W latach 1917-19 doprowadzili do pokonania Niemiec i stworzenia ładu wersalskiego, który oznaczał dla Polski niepodległe państwo. W latach 1989-91 doprowadzili do oderwania państw Europy środkowo-wschodniej, w tym Polski, od Rosji, dzięki czemu odzyskaliśmy suwerenność i korzystamy z obecnej, wyjątkowo korzystnej koniunktury. Ale Amerykanie dwukrotnie zmieniali front. Po I wojnie światowej wycofali się z Europy i w 1939 r., Polska została dosłownie zmieciona z powierzchni ziemi przez sojusz niemiecko-rosyjski. W czasie II wojny światowej, w Jaltcie, uznali Europę środkowo-wschodnią, w tym Polskę, za rosyjską strefę wpływów, ze wszystkimi tego faktu konsekwencjami. O tej zmienności amerykańskiej polityki nie wolno zapominać. Albowiem stosunek Ameryki do Polski jest funkcją politycznego układu wewnątrz-amerykańskiego oraz stosunku Ameryki do Rosji. Obecnie Ameryka jest przeciwko Rosji Putina, ale nie zawsze tak było i nie zawsze tak będzie.

**S**ojusznicy europejscy byli nam wierniejsi, ale wyraźnie słabsi. Francja niewiele znaczyła, ale nie zapomnijmy o tym, że w 1939 r. wypowiedziała Niemcom wojnę, nie uczestniczyła w Jaltcie, a de Gaulle jako pierwszy polityk zachodni, ogłosił chęć zniesienia postanowień jaltańskich. Po II wojnie światowej, pojednaniu francusko-niemieckim, powstaniu Unii Europejskiej, w polityce niemieckiej dokonał się znaczący zwrot. Niemcy przestały być naszym wrogiem, a stały się sojusznikiem. Były adwokatem wejścia Polski do Unii Europejskiej, jesteśmy razem z nimi członkami NATO. Oczywiście można powiedzieć, że nie zawsze tak było i nie zawsze tak będzie. Ale w interesie Polski leży, aby związek Niemiec z Zachodem wzmacniać. Im bardziej prozachodnie Niemcy, tym lepiej dla Polski. Można być sceptycznym odnośnie siły Unii Europejskiej, ale nie ulega wątpliwości, że w interesie Polski leży wzmacnianie tego naszego, co prawda słabszego, ale zawsze sojusznika.

*Ciąg dalszy na str 12*



## ze świata

☐ Rząd Czech wyraził zgodę na umieszczenie na swoim terytorium elementów amerykańskiej „tarczy antyrakietowej”. Przeciwny jest jednak sołtys Trukaveca, gdzie mają się mieścić radary. Sołtys rozesłał swoje listy do międzynarodowych mediów.

☐ USA opowiadają się za „kontrolowaną niepodległością Kosowa”. Serbowie zgłaszają protesty.

☐ Szef PE, Hans-Gert Poettering zaprosił Ojca św. Benedykta XVI do złożenia wizyty w parlamencie w Brukseli.

☐ Prezydent Ukrainy chce wprowadzenia kar za negację komunistycznej zbrodni głodu na Ukrainie w latach 1932-33.

☐ Rosja i Łotwa podpisały traktat graniczny. Traktat był parafowany jeszcze w 1997 r., ale ostatecznej ratyfikacji przeszkadzał spór o powiat Pytałowo.

☐ Nowy MSZ Ukrainy - Arsenij Jacejniuk potwierdził, że jego kraj pragnie przyłączenia do NATO.

☐ W ataku Talibów na konwój z żywnością dla wojsk międzynarodowych zginęło 17 osób. Siły ISAF twierdzą z kolei, że wyeliminowały z walki 38 Talibów.

☐ Iran przetrzymuje marynarzy brytyjskich, których oskarża o naruszenie swoich wód terytorialnych.

☐ 8 maja władzę w Irlandii przejmie miejscowy parlament. W 108-osobowym parlamencie najwięcej posłów mają: protestancka Unia (36) i katolicka Sinn Fein (28). Stronom udało się zawiązać porozumienie.

☐ Chiński prezydent Hu Jintao złożył wizytę w Moskwie. Podpisano porozumienie polityczne i kontrakty gospodarcze na sumę 4,3 mld \$. Chiny są coraz większym odbiorcą rosyjskich surowców.

☐ Kandydat centroprawicy na prezydenta Francji - Nicolas Sarkozy zrezygnował z funkcji MSW, by zająć się całkowicie kampanią wyborczą. Sarkozy prowadzi w sondażach.

☐ Premier Rumunii - Calin Tariceanu zapowiada wycofanie wojsk tego kraju z Iraku, jeszcze przed tegorocznymi świętami Bożego Narodzenia.

☐ Od 5 do 10 tys. ludzi demonstrowało w Mińsku z okazji 89 rocznicy utworzenia Republiki Białoruskiej. Manifestacja została spacyfikowana przez milicję. Udział w niej brali m.in. parlamentarzyści z Polski. W Warszawie odbył się z tej okazji koncert rockowy.

☐ Dokumenty STASI dotyczące Polski, „Solidarności” i Wałęsy trafiły do Moskwy przed obaleniem berlińskiego muru. W Niemczech pozostały jedynie mikrofilmy.

☐ Kwaśniewski i Wałęsa podpisali wspólnie list do Kubańczyków, w którym apelują o „pokojową walkę o demokrację”. Treść listu jest może nawet wtórna wobec samego faktu współpracy tych poli-

tyków. Po Castro zabiorą się razem za „dyktaturę” Kaczyńskich?

☐ We Lwowie, pałafianki przerwały głośną w sprawie zwrotu katolikom kościoła p.w. św. Marii Magdaleny. W czasach sowieckich zainstalowano tam salę koncertową. Sprawą ma się zająć komisja rządowa.

☐ W czasie obrad ministrów oświaty Grupy Wyszehradzkiej, Polska przedstawiła swój plan „zero tolerancji dla przemocy w szkole”. Pomysł ministra Romana Giertycha mają dużą szansę na upowszechnienie w naszej części Europy.

☐ W rankingu krajów przyjaznych biznesowi, na 50 badanych państw Polska znalazła się na 18 pozycji.

☐ Sondaż Open Europe przebadał 27 krajów UE. W 13 krajach strefy euro, przeciętnej walucie jest 49% badanych. W 14 pozostałych aż 60%.

☐ Ukraińska giełda i spółki z tego kraju mogą zamiast Polski wybrać współpracę z giełdami Szwecji lub Rosji. Polska szykowała się do ekspansji na Ukrainę i wielomiliardowych inwestycji. Konkurencja Moskwy i Sztokholmu może okazać się jednak silniejsza.

☐ Rząd Czech chce wprowadzenia od 2008 r., 15% podatku liniowego od dochodów swoich obywateli.

☐ Finlandia to kolejny kraj szukający rąk do pracy. Helsinki chętnie zatrudniłyby także Polaków. Chodzi tu o 40 tys. miejsc pracy rocznie. Tymczasem polskie ministerstwo pracy chce otworzyć rynek dla pracowników ze Wschodu. Mówi się też o ściągnięciu np. spawaczy z... Chin.

☐ Indie przetestowały rakiety powietrzne o zasięgu 80 km. Rakiety „Astra” są od początku do końca produkcją hinduską.

☐ W Somalii zginęło 11 Białorusinów. Mińsk twierdzi, że samolot transportowy Il-76 został zestrzelony nad lotniskiem. Somalijszczy mówią o katastrofie.

☐ W Demokratycznej Republice Konga doszło do wznowienia waśni wojsk rządowych prezydenta Kabili i opozycji. W starciach zginęło 155 osób.

☐ Podczas telewizyjnego konkursu na największą postać historyczną Portugalii jego zwycięzcą, z 10 kandydatów, został były dyktator tego kraju - Antonio Salazar, który rządził od 1932 do 1968 r. Salazar otrzymał 41% wszystkich głosów.

☐ W referendum na temat zmiany konstytucji w Egipcie wzięło udział tylko 25% uprawnionych do głosowania.

☐ Prezydent Tadżykistanu zamierza zde-rusyfikować swoje nazwisko. Rachmanow będzie się nazywał Rachmon.

☐ Chiny zapowiadają rekordowe inwestycje w Tybecie. Mają one wynieść 13 mld \$ w ciągu 3 lat. Przewiduje się m.in. dalszą rozbudowę kolei, lotniska w Lhasie i sieci dróg. Zwolennicy wolego Tybetu obawiają się dalszego napływu do tej prowincji Chińczyków.

☐ W ub. roku zmarło w Rosji z powodu używania narkotyków około 100 tys. osób.

Mgr Peszkowski est né en 1918 à Sanok où il fait ses études secondaires, où il est membre de la Sodalité Mariale et se lie à vie à la Mère de Dieu, et où il entre chez les scouts. Après le bac, il va à l'école des officiers de la cavalerie à Grudziądz. Il participe à la campagne de septembre. Il est interné à Kozielsk mais grâce à la Providence Divine il échappe à la mort à Katyń. Officier du 1<sup>er</sup> Régiment de Lanciers de Krechowce dans le 2<sup>e</sup> Corps polonais, son chemin de guerre passe par la Russie, l'Iran, la Palestine, l'Irak, l'Égypte, l'Inde, la Syrie, le Liban, l'Italie et l'Angleterre. Après la guerre, il étudie à Oxford puis au séminaire polonais à Orchard Lake, à l'université du Wisconsin, à l'université de Détroit, et à l'Université polonaise en exil. Il obtient son doctorat de philosophie et une maîtrise de théologie. Il est ordonné prêtre en 1954, au cours de l'année mariale. Il devient professeur de théologie pastorale et de littérature polonaise au séminaire Saints-Cyrille-et-Méthode et au St. Mary's College. Il voyage à l'étranger, participe à des congrès internationaux de théologie et de sciences. Membre de nombreuses associations scientifiques et sociales. En 1966, il devient président de l'Association polono-américaine d'histoire. Aumônier des jeunes et de nombreux groupes d'émigrés polonais. Au cours de son premier voyage en Pologne en 1957, il rencontre le cardinal Stefan Wyszyński avec lequel il se lie d'amitié. Il a publié plus de cent livres sur la théologie, l'histoire de la Pologne, la littérature et la philosophie, des manuels pour l'apprentissage de la langue et de la culture polonaises, des manuels pédagogiques, didactiques, ainsi que des livres de prières et des anthologies. On lui doit de nombreux livres sur le pape Jean-Paul II et la publication de ses discours, ainsi que l'impression en Amérique de la première biographie du cardinal Wyszyński, livre interdit par le régime et recherché par les douaniers à la frontière polonaise. Grâce à lui, de nombreux livres du Primat du Millénaire ont été publiés. En 1973, on lui doit également l'installation dans la plupart des églises de Pologne de la copie de l'Acte d'abandon de la Pologne à Marie pour la liberté de l'Église dans la patrie et dans le monde, imprimé au Canada et écrit par le cardinal Wyszyński qui désirait que cette consécration à Marie pénètre dans la conscience des Polonais. Durant toute sa vie, il n'a jamais oublié ses frères de détention assassinés à Katyń. Il est un infatigable défenseur de leur honneur et de leur mémoire, et un avocat de l'affaire de Katyń en Pologne et à l'étranger. *Nous remercions Mgr Peszkowski d'avoir bien voulu écrire ce texte en réponse à nos questions.*



## LA PAGE DES FRANCOPHONES

de Richard Zienkiewicz (rzienk@laposte.net)

### J'AIME LES FÊTES DE PÂQUES

**M**onseigneur Zdzisław Peszkowski, prêtre, professeur, prêtre d'Honneur de sa Sainteté, aumônier des Familles de Katyń et des personnes assassinées à l'Est, aumônier des Malades de la Pologne, aumônier en chef de l'Union du scoutisme polonais à l'étranger et président de la Fondation Golgotha de l'Est.



Je me réjouis énormément de pouvoir écrire quelques mots pour *Głos Katolicki* en France. Depuis des années, je m'occupe de la Polonia dans le monde et je vis par elle. Je reçois les journaux de l'émigration polonaise publiés dans tous les coins du monde et je les lis régulièrement. Pour mes compatriotes dispersés dans le monde, j'aimerais bien que chaque communauté polonaise ait un hebdomadaire comme *Głos Katolicki*, rédigé et réalisé dans l'esprit de la Pologne du Saint Millénaire. Je pourrais encore ajouter beaucoup d'éloges mais concentrons-nous sur les fêtes de Pâques qui approchent.

J'aime les fêtes de Pâques, tout comme j'aime le rythme de la vie inscrite dans l'année liturgique. Pâques m'a passionné dès mon enfance. Je me souviens, dans mon cher Sanok, de la période allant du Mercredi des Cendres, avec ses quantités de cendres, au Dimanche des Rameaux. C'était le temps d'un effort important et d'attentions pour être meilleur. L'appartenance à l'Union du scoutisme polonais et à la Sodalité Mariale y a joué un rôle important. Les prêtres catéchistes, surtout le père Paweł Rabczak, notre éducateur, instituteur et chef des scouts de Sanok, nous aidaient à persévérer dans notre résolution de nous améliorer. Pendant les pires moments de ma vie, lorsque j'étais interné au camp de Kozielsk puis, plus tard, dans l'armée loin de ma maison, le souvenir de ces merveilleuses années m'a beaucoup aidé. Souvent, j'avais devant les yeux l'autel en forme de « cachot » pour le Christ, qui se trouvait dans l'église de la Transfiguration où j'avais été baptisé, où j'ai vécu ma première confession et ma première communion. Qui pourrait oublier la garde près du Tombeau du Christ, montée par des soldats du 2<sup>e</sup> Régiment de Chasseurs de Podhale, des pompiers et des scouts. Comment ne pas se souvenir des préparatifs et de la messe de Résurrection. Quel plaisir nous donnaient les salves tirées pour saluer le Christ Ressuscité. Toutes les traditions pascales étaient suivies avec vigueur.

En 1940, j'ai passé Pâques au camp de Kozielsk. Nous étions loin de nos proches, loin de nos familles et loin de la Pologne. Personne ne se rendait compte que, pour certains d'entre nous, c'était les dernières fêtes de Pâques. En avril, les déportations ont commencé... Où vont-ils ?! Que vont-ils devenir ?! Qu'allons-nous devenir ?! Les plus belles fêtes

de Pâques que l'on pouvait imaginer après le séjour au camp eurent lieu en 1942. Nous étions libres ! Je me souviens, le Mercredi saint, du bateau qui s'éloignait de la côte en nous emmenant loin de la « terre inhumaine ». Nous naviguions en direction de la « terre promise » où enfin nous pouvions être Polonais. En Iran, au bord de la mer Caspienne, il y a eu la messe de Résurrection. Ce moment, cet instant, c'est un tournant dans l'histoire de la Seconde Guerre mondiale. Nous étions les premiers à quitter le territoire de l'Union soviétique. Nous étions maintenant des hommes libres, des soldats, ceux qui se préparaient à se battre pour une Pologne libre et indépendante. Est-ce que nos cœurs étaient remplis de joie ? Non, nos pensées étaient auprès de ceux qui étaient encore là-bas. Survivront-ils, nous reverrons-nous encore ? Comme officier du 1<sup>er</sup> Régiment de Lanciers de Krechowce, je parcourais le Proche et le Moyen-Orient. En 1943, nous avons passé Pâques dans le désert en Irak. Toutes les coutumes pascales polonaises étaient respectées par les lanciers avec la plus grande vénération. Pendant la Semaine sainte, nous avons eu des recollections. Nous avons construit le Tombeau du Christ et nous y montions la gar-



de vingt-quatre heures sur vingt-quatre. Je me souviens que le 1333<sup>e</sup> jour de la guerre, le jour de Pâques, était beau et ensoleillé. Après la messe, il y a eu la procession à laquelle tout le corps des officiers a participé. La joie de cette fête a été assombrie par la tragique nouvelle, venue de Londres, de la découverte par les Allemands, dans les environs de Smolensk, des tombes des officiers polonais, sortis des camps de Kozielsk et de Starobielsk. Mon Dieu ! C'était mes camarades... Ce jour-là, nous avons également appris la rupture des relations avec la Russie. Jusqu'à tard dans la nuit, nous avons parlé de l'énormité de l'« iniquité

bolchévique orientale ».

De nombreuses fois au cours de ma vie d'« errance », j'ai passé les fêtes de Pâques dans différents endroits, souvent très exotiques. A Téhéran, Ispahan, en Inde, en Afrique, en Grande-Bretagne, plus tard à Orchard Lake aux États-Unis. Mais à chaque fois, la tradition polonaise était très importante. Il y avait les récollections, la nourriture bénite, l'agneau, le Tombeau du



Christ, la messe de Résurrection et parfois même le Śmigus-Dyngus. Je me suis



efforcé d'inoculer ces « valeurs polonaises » aux Polonais dispersés dans le monde entier. Être Polonais hors du pays est un défi énorme et Pâques représente une période particulière. C'est le temps de la nostalgie, du mal du pays, le temps du retour, ne serait-ce que par la pensée, à la maison, à l'époque de l'enfance et de l'adolescence. Une des plus grandes chances que j'ai eue dans ma vie, a été d'avoir pu pendant de nombreuses années passer les fêtes de Pâques au Vatican, aux côtés du cher pape Jean-Paul II, prier avec les pèlerins sur la place Saint-Pierre et être en intimité chaleureuse avec le saint Pierre de notre temps. C'était une grande joie. J'ai accompagné le Saint Père durant ses dernières fêtes de Pâques en mars 2005. À Rome, sur la place Saint-Pierre, au cours de l'audience générale du dimanche de Pâques, pendant sa dernière bénédiction Urbi et Orbi, Jean-Paul II a béni la Croix de Katyń que j'avais amenée avec moi au Vatican.

Chaque Pâques, précédée de la Semaine sainte, est un voyage spirituel vers ses racines. Par mon cœur et ma prière, je rassemble tous ceux que j'ai rencontrés sur les chemins de ma vie, tant ceux qui dans le secret de la Communion des Saints sont déjà dans les bras de Dieu, que ceux qui sont encore de passage sur terre.

*Krzysztof Perkowski*



## Własnym głosem z Polski

Karol Badziak

**M**ija właśnie w tym roku, 50 rocznica od momentu powstania Unii Europejskiej (EWG).

My, Polacy, zaledwie od trzech lat należymy do tego bloku państw i narodów, których sojusz polegał dotychczas na wspólnej gospodarce i polityce, ale teraz niektórzy liderzy Unii mają coraz większe ambicje integracyjne. Ażeby jednak cała Europa stała się jednym wielkim domem rodzinnym, potrzebna jej jest eurokonstytucja, która uwzględniałaby w

niej stany, w których np. kara śmierci jest zniesiona i takie, w których jest zakazana. I to jest właśnie ta słynna wolność po amerykańsku, która przydałaby się Europie, gdzie od kilku tysięcy lat narody tego kontynentu wzajemnie na siebie napadały, mordowały się i ograbiwały z dóbr materialnych, a szczególnie z najcenniejszych zabytków. Przykładem niechaj tu będą Szwedzi, dziś najbardziej pokojowo nastawiony naród w Europie, którzy w trakcie Potopu obłupili nas z najcenniejszych zabytków i do tej pory nic nie zwrócili. Całe szczęście, że nie udało im się Czestochowy zdobyć.

Mam nadzieję, że 27 lokatorów tego europejskiego domu, (a wkrótce może przybędzie jeszcze kilku sublokatorów, choćby Ukraina, Białoruś, Gruzja, Turcja i Kraje Mołdawii) jak sobie dobrze zredagują eurokonstytucję i będą solidarnie jej przestrzegać, to przez następne kilka tysięcy lat nie będą się wzajemnie łupić i mordować. To naprawdę piękna perspektywa i chyba warto wszystko dziś uczynić, aby te 32, a nawet 33 narody nigdy z sobą już nie wojowały.

Miałbym na ten temat jeszcze wiele do powiedzenia, choćby o podręczniku prezentującym wspólną historię Europy, który moim zdaniem jest zadaniem przedwczesnym. Zbyt wiele uprzedzeń, lęków i kompleksów dręczy współczesnych Europejczyków, aby zdołali napisać wspólną historię, oddającą w sposób obiektywny obraz całej masy konfliktów, wojen, napaści, mordów zbiorowych, krwawych zmagania i nienawiści im towarzyszących. Trochę wody musi upłynąć w Wiśle, Dunaju i Sekwanie, abyśmy do tego ambitnego zadania dojrzeli. Teraz warto tylko namawiać narody Europy do pozytywnego myślenia o sobie. Niechaj ten postulat będzie moim osobistym wkładem w pojednanie zwaśnionych niegdyś ludów tego wspaniałego kontynentu, którego mamy szczęście być obywatelami.



swym programie, że każdy z jej członków jest równy, niezależnie od swej wielkości terytorialnej i demograficznej. Jednak, jak wskazują ostatnie debaty, z powstaniem traktatu konstytucyjnego są spore kłopoty, zwłaszcza od chwili, kiedy UE poszerzyła się o te państwa, które prawie przez pół wieku znajdowały się w półniewoli bolszewickiego imperium. Projekt eurokonstytucji nawet już istnieje, ale jego wersję popierają i promują jedynie Niemcy, a z kolei Francuzi i Holendrzy są mu przeciwni, reszta państw dyplomatycznie milczy na ten temat, choć każdy ma w tej materii swoje zdanie. My Polacy, którzy chrześcijanami jesteśmy dopiero tysiąc lat, przywiązujemy większą wagę do podstawowych wartości tej religii, niż np. Francuzi, którzy nas pod tym względem wyprzedzają o 600 lat. To właśnie nasz prezydent L. Kaczyński, jako jedyny przedstawiciel kraju członkowskiego UE, opowiedział się za wprowadzeniem do eurokonstytucji zapisu o chrześcijańskich korzeniach Europy. Bo dla nas, Polaków, jest to bardziej, o ironio losu, oczywiście niż dla Francuzów, że to chrześcijaństwo było i jest jedynym fundamentem, na którym została zbudowana Europa.

Prywatnie, jako że żaden felietonista nie jest urzędnikiem państwowym, uważam, iż do budowy nowej Europy, czy raczej do budowy europejskiej tożsamości, najlepsze by było przyjęcie konstytucji... amerykańskiej, która jako jedyna na świecie, w jednym państwie daje każdemu swojemu stanowi własną niezależność i niepodległość. W USA, do tej pory ist-



Ciąg dalszy ze str. 7

### kard. Ph. Barbarin dla „Głosu Katolickiego”

To znaczy, przez szybką i dobrą nominację, która stanowi jedyną odpowiedź na zwątpienie, jakie się w nas zagnieżdżyło. Prawdziwa odnowa zawsze jest jednak darem Ducha. Widzimy, że Duch działa w każdym czasie, często w ukryciu. Przecież Maryja nie powiedziała: popatrzcie, to ja jestem matką Mesjasza, a ponieważ wszystkie żydowskie dziewczyny przez wieki marzyły, by zostać matką Mesjasza, to ja jestem najlepsza! Nie. Radość Maryi prawdziwie wybucha, ale równocześnie jest aktem pokory: Popatrzcie, jak wielki jest Bóg, ja jestem tylko jego małą, nic nie znaczącą sługą, a on na mnie wejrzał, pokochał mnie, zawsze był dobry dla swojego ludu. „Jego miłosierdzie trwa na wieki”.

**JPT: Czy Kościół w Polsce potrzebuje odnawiać się, umacniać? Nam się zawsze wydawało, że jest on bardzo silny...**

**Kard. Ph.B:** Mówiliśmy przed chwilą o „perspektywie socjologicznej”. Ja naturalnie nie widzę nic złego w sytuacji, gdy Kościół jest „większościowy”, gdy w społeczeństwie żyje 60, 70, 80 czy 90% chrześcijan! Uważam, że to bardzo dobrze, ale chciałbym przede wszystkim uniknąć triumfalizmu z tego powodu. Bardzo chciałbym, aby Kościół, kiedy triumfuje, był równocześnie pokorny. Bo nawet odrobina pychy potrafi wszystko zepsuć! Możemy nawet powiedzieć, że Kościół „ma się lepiej”, gdy jest w mniejszości, gdy żyje w niesprzyjającym kontekście socjologicznym. Np. w Lyonie, w czasach pierwszych męczenników w II, III w., w czasach świętych: Blandyny,

Potin, Ireneusza, Kościół miał się bardzo dobrze. Jego członkowie byli prześladowani i opierali się tym prześladowaniom, chociaż liczbowo stanowili grupę niemal nieistniejącą.

**JPT: Czy we Francji nie wydaje się dzisiaj, że ta sytuacja może się powtórzyć, czy to, że liczba chrześcijan tak bardzo się zmniejsza nie jest jednak niebezpieczna?**

**Kard. Ph.B:** Perspektywa statystycznego „upadku”, zamkniętych kościołów i pustych seminariów duchownych, to smutne, to wielka szkoda. Ale w istocie niczego to nie zmienia. Jeśli nas prześladowają, to nas prześladowają, wielkie mi co! Nie my pierwsi, nie my ostatni. Męczennicy byli w czasach św. Ireneusza i później, zawsze będą. Trzeba być świętym, trzeba głosić Ewangelię i to, że Chrystus jest światłością świata. Trzeba wyrażać swoją wiarę w taki sam żarliwy i radosny sposób, niezależnie od tego, czy jest nas wielu, czy też nie. Z drugiej strony, kiedy Kościół „ma się niedobrze”, nie chciałbym, aby tracił odwagę, poddawał się rozpacz.

**JPT: Co jest trudniejsze, uniknąć pychy czy rozpacz?**

**Kard. Ph.B:** Pycha i poczucie beznadziejności to jedno i to samo - to dwie strony tego samego grzechu braku pokory, braku umiejętnego przyjęcia tego, co Bóg daje. Zawsze mnie uderzało, że ludzie prawdziwie pokorni przechodzą zwycięsko przez wszystkie trudności.

**JPT: W jaki sposób jednak być w Koś-**

**ciele pokornym? Boimy się tego słowa, bo kojarzy się nam z biernością?**

**Kard. Ph.B:** Ależ nie! Trzeba właśnie działać, dla innych i z innymi. Wspominałem już o wyzwaniach. Przed Kościołem stoi wiele wyzwań powszechnych typu społeczno-politycznego. Technika, biotechnologia czynią ogromne postępy, wkrótce będziemy może klonowali istoty ludzkie. Kościół powinien sprzeciwiać się tej tendencji. Powinien pomagać w odpowiedzi na pytania, jakie stawiają współczesne społeczeństwa: o eutanazję, strukturę małżeństwa. Są też poważne kwestie ogólnoswiatowe - rozdział między bogatymi a biednymi. Ma to naturalnie swoje konsekwencje polityczne, równowaga świata jest przecież ściśle związana z warunkami ekonomicznymi! Bardzo bogaty kraj może dyktować innym swoje warunki. Gdyby udało nam się osiągnąć to, że kraje bogate naprawdę poświęcają krajom ubogim uwagę, byłaby to już niejako zapowiedź pokoju na świecie. Prawdę mówiąc, wyznawcy różnych religii powinni podjąć wspólnie działania dla dobra tych, którzy cierpią głód, nie mają opieki lekarskiej. Możemy wspólnie organizować działy miłosierdzia na rzecz najbardziej potrzebujących, chorych na AIDS, nie zostawiać ich samym sobie. Tak samo, jak żydzi, muzułmanie i chrześcijanie mogą razem powiedzieć - nie, nie zgadzamy się na manipulacje genetyczne, na eutanazję, na aborcję, człowiek, istota ludzka jest święta. Prawdziwie wielkie wyzwania Kościoła w dzisiejszym świecie są bowiem w istocie wyzwaniami, przed jakimi stoją wszystkie religie, wszyscy ludzie wierzący!

*Rozmawiała  
Joanna Pietrzak-Thébault*

Dokończenie ze str. 8-9

### Problemy z tarczą

**T**eraz o wrogach. Rosja nie przestała być naszym potencjalnym wrogiem, ponieważ jej cele imperialne nie uległy zmianie. Ale w interesie Polski nie leży zaognianie stosunków z Rosją, ponieważ obecnie Rosja jest daleko i nie stanowi zagrożenia. W obliczu walki z terroryzmem, wzrostu potęgi Chin i innych potencjalnych zagrożeń, Rosja może się w przyszłości zamienić w sojusznika Ameryki i (lub) Unii Europejskiej. Polska ma niewielki wpływ na te globalne procesy. Jeśli Rosja stanie się sojusznikiem Ameryki, to mogą z tego faktu wypłynąć niekorzystne dla Polski konsekwencje. Albowiem, im bardziej Ameryce będzie zależało na pozyskaniu sobie Rosji, tym mniejsze dla niej znaczenie będzie posiadało zagadnienie Europy środkowo-wschodniej, w tym Polski. W tym momencie zdecydowanie czynnik Unii Europejskiej i NATO. Zdecyduje o tym, czy Rosja, zaprzyjaźniona ze Stanami Zjednoczonymi, „wróci” do Polski, czy też nie.

**N**a koniec o tym, jakiej odpowiedzi Polska powinna udzielić Niemcom. Moim zdaniem w kwestii konstytucji odpowiedź powinna być pozytywna. Przyjęcie przez Unię konstytucji oznacza: a) wzmocnienie naszego sojusznika, jakim jest UE, b) mocniejszy związek Niemiec z Europą, czyli umocnienie prozachodniej orientacji Niemiec, c) lepszą ochronę interesów Polski wobec rozszerzeń rosyjskich (mieliśmy się okazję o tym przekonać przy okazji tzw. „wojny o mięso”, gdy Unia poparła stanowisko Polski). Jednym z najważniejszych zapisów przyszłej konstytucji będzie ustanowienie wspólnej polityki zagranicznej, czyli innymi słowami związane Niemiec z Europą w kwestii stosunków z Rosją. Gdybyśmy mieli wcześniej wspólną europejską politykę zagraniczną i energetyczną, to Niemcy nie budowałyby gazociągu z Rosją.

W kwestii „tarczy antyrakietowej” odpowiedź jest dyskusyjna. Polska na pewno powinna wesprzeć taki projekt, który byłby realizowany w ramach NATO. Korzystne mogłoby być, choć już ze znakiem zapytania, zbudowanie w Polsce takiej tarczy, o ile nie byłoby sprzeciwu ze strony

Niemiec i Francji. Ale czy warto z tego powodu zaogniać (i tak napięte) stosunki z Rosją? Natomiast, w moim przekonaniu, budowa tarczy wbrew stanowisku Rosji, ale również Niemiec i Francji, byłaby błędem, analogicznym do błędu, jakim było wysłanie wojsk do Iraku.

**M**y bardzo często rozgrzeszamy się z własnych błędów. To prawda, że w 1939 r. stanęliśmy osamotnieni do walki w obronie cywilizacji. Ale przedtem, przez kilka lat, flirtowaliśmy z hitlerowskimi Niemcami, a nawet wspólnie rozbieraliśmy Czechosłowację. Jeszcze kilkakrotnie, w innych okolicznościach uprawialiśmy wielkomocarstwową politykę, nie zważając na stanowisko naszych potencjalnych sojuszników czy wrogów. Nie chcę przez to powiedzieć, że sami sobie zaśluziliśmy na ten koszmar, jakim była wiekowa niewola a potem dramat okupacji niemieckiej i sowieckiej. Chcę tylko powiedzieć, że koniecznie trzeba o naszej polityce zagranicznej dyskutować, poddawać ją nieustającej weryfikacji, kierować się rozsądkiem i rozumem, a nie chęcią i emocjami.

*Wojciech Turek*

## Lewica po Oleksym - przekrój z góry *Boğdan Usowicz*

**U**jawnienie przez „Dziennik” nagrań i stenogramów z rozmowy biznesmena Aleksandra Gudzowatego z Józefem Oleksym wywołało trzęsienie ziemi. Rozmowa odbyła się we wrześniu 2006 r., a taśmy z biesiady „przy winie” trafiły do prokuratury warszawskiej w związku ze sprawą gróźb wobec lewicowego biznesmena.



Zdaje się, że Gudzowaty zapraszając na zakrapiane obiady polityków stworzył sobie całkiem pokaźne archiwum dźwiękowe (wcześniej ujawniono „krwiste” rozmowy z Michnikiem). Kiedy się czyta zapis szokującego dialogu z Oleksym widać całą, rzeczywistą obraz postkomunistycznej lewicy (swoją drogą warto się zastanowić co chlapał Oleksy podczas „biesiad” z rosyjskim szpiegiem Ałganowem?). Działacze PZPR i ZMS przedzierzgnęli się w... mafię. Polityka była tylko narzędziem do robienia pieniędzy, ideologię zastępowała wspólnota interesów, a Polskę mieli „w d...”.

Wynurzenia rozluźnionego Józefa Oleksego nie są zaskoczeniem. Teoretycznie, o czerwonej ośmiornicy każdy wiedział i najwyżej mógł podziwiać maskowanie się i wewnętrzną solidarność tej grupy. Okazuje się, że przy marginalizacji politycznej SLD, wewnętrzna spójność grupy przestępczej pęka jak bańka mydlana.

Oleksy sypie, a właściwie plotkuje sobie z Gudzowatym. O Kwaśniewskim twierdzi, że nie jest w stanie „wylegitymizować swojego majątku”. Trochę tego za dużo: 400-metrowy apartament w Wilanowie, dom w Kazimierzu nad Wisłą, rezydencja pod Piasecznem „z doprowadzoną drogą asfaltową do domu”. Oleksy dodaje, że „100 tys. złotych Joli w TVN” to za mało i „nie ueziera” na rozliczenie. „Oluś zawsze był krętaaczem i to małym krętaaczem, - mówi były premier i były szef lewicy. Oleksemu nie podoba się nawet żona b. prezydenta, bo „za dużo tych liftingów”. Przyznaje jednak, że

jeśli Kwaśniewski brał „to nie osobiście”. Gudzowaty pyta: - „miał psy spuszczone?”, ale Oleksy snuje swoją opowieść dalej: - „tych zegarków miał do cholery i nosił je k..., nie wiadomo po co”.

O Leszku Millerze mówi z pewnym podziwem, że „nie boi się, k...”, bo jego syn szuka ostatnio domu do 1 mln \$. Szef SLD - Olejniczak to „narcyz”, „nic nie umie i w żadnym języku słowa nie umie i to jest lider młodej, europejskiej lewicy?”. Jerzy Szmajdziński to „buc nadęty”. Marek Borowski fałszował wydatki na kampanię wyborczą. Krzysztof Janik jest po cichu zatrudniony u Urbana. Jak się okazuje, Oleksy gdyby chciał, mógłby napisać całkiem ciekawe biogramy polityków lewicy. Charakterystyki krótkie acz celne.

Oplotkowani politycy przystępują do kontraktów. Borowski mówi, że z „Oleksym spotka się w sądzie”, Kwaśniewski dodaje: - „nasza przyjaźń jest skończona” i twierdzi, że „wylitczy się z każdej złotówki”. SLD zawiesiło Oleksego i grozi mu partyjnym sądem. Zapowiada się ciekawie...

W rozmowie z Gudzowatym, b. premier przyznaje, że za rządów lewicy „szły przekręty”, ale kiedy biznesmen stwierdza, że „miliście Polskę w d...”, odpowiada: - „ja nie miałem” i dalej: - „moja sytuacja, owszem miała”. Podsumowaniem tych donosów mogą być inne słowa Oleksego: - „zadnemu nie wierzę z lewicy..., wszyscy są upaprani w różne kombinacje i interesy”. Ciekawe czy uwierzą jeszcze wyborcy?

Nie ma w Polsce warunków na uprawianie biznesu - mogą dziś powtórzyć działacze SLD za przedsiębiorcami. Były prezydent A. Kwaśniewski skarży się, że „czuje się podsłuchiwany”. Stary SB-ek Barański w „Trybunie” (d. Ludu) rozszyfrowuje skrót PiS jako Podsluch, Inwigilacja, Szczucie. Nawet Jerzy Urban zabiera publicznie głos i mówi o „niskiej wiarygodności” Oleksego. „Wyborcza”, której już się powoła wszystko układa w pewną całość, pisze o możli-

wości wstąpienia Oleksego do Samoobrony. Potwierdza to intuicję działaczy lewicowych, że Oleksy (przecież były ministrant) spiskuje z ich wrogami i w nagrodę znajdzie się w... rządzącej koalicji. Echa ujawnienia pijackich wynurzeń byłego premiera nie milkną. Atmosfera wzajemnych oskarżeń, sypania i niedyskrecji nie sprzyja kontynuacji czerwonego biznesu. „Tyle warci, ile zwarci” - mówi przewodniczący SLD - Wojciech Olejniczak i trzeba mu przyznać rację, przynajmniej w aspekcie dotychczasowych biznesów tej partii.

Karierę robi określenie „pijackie józioleństwo”, mające zapewne oznaczać bezsensowny bełkot. Z kolei „Trybuna” tak się rozpęta, że w oskarżaniu PiS o tworzenie państwa policyjnego wymienia jako jego cegiełkę zatrzymanie Jakubowskiej i Wachowskiego. SLD uznaje najwidoczniej, że najlepszą obroną jest atak. Na partyjnym zebraniu Sojuszu w Warszawie uchwalono, że „rządząca prawica ma za nic dorobek demokratycznych przemian”. W świetle wypowiedzi b. sekretarza PZPR z Białej Podlaskiej, a później premiera III RP, rzeczywiście ma chyba za nic.

Na zjeździe mazowieckiego SLD każda wypowiedź działaczy postkomunistycznych mogła być odbierana dwuznacznie. I „zwieranie szeregów” Olejniczaka i wypowiedź Mil-

lera: - „państwo w rękach Kaczyńskich jest niebezpiecznie mocne”. Na złodzieju czapka gore... Problemy z terminologią ma nawet były prezydent - Kwaśniewski. Ciekawe bowiem co może mieć na myśli kiedy nazywa Oleksego „zdrajcą”? W tle zamieszania pojawiają się też służby specjalne.

Po rozmowie Gudzowaty-Oleksy nie będzie komisji śledczych, a i prokurator będzie miał niewiele do roboty. Najważniejszy jest tu bowiem język, świadectwo postaw, ujawnienie rzeczywistych intencji działań, czy historyczna już dziś wiedza o walce partyjnych frakcji i koterii. Fakty te skrzętnie ukrywano przed opinią publiczną. Teraz, czarno na białym potwierdza się, że polityka dla postkomunistycznej lewicy nie stanowiła działań dla osiągnięcia celów ideowych, ale była „przykrywką” do prowadzenia czegoś w rodzaju kantoru wymiany władzy i wpływów na pieniądze i inne korzyści. W tym sensie można mówić nawet o obecności w III RP epoki PRL. To ciąg dalszy owego „klientelizmu”, o którym wspomnieli premier Jarosław Kaczyński.

SLD mógł się spodziewać różnych kłopotów, od grzebania w prywatyzacji przez np. komisję bankową, po działalność prokuratury w tysiącu innych różnych spraw. Nie sądzono jednak zapewne, że największy cios zada mu „słaba głowa” Oleksego i jego skłonność do pijackich zwierzeń. Zamiast kilku elementów układanki na temat SLD w III RP, otrzymaliśmy od razu przekrój całego obrazu z samej góry.

### IV Światowy Kongres Rodzin „Rodzina wiosną dla Europy i świata”

11-13 maja 2007 r. Warszawa (Sala Kongresowa PKiN).

Sesje i dyskusje panelowe: „Prawa człowieka i prawa rodziny a przyszłość demokracji”, „Nowy kryzys ludnościowy”, „Rodzina sanktuarium miłości i życia”, „Dom rodzinny - centrum wychowania i edukacji”, „Rodzina kolebką odnowy narodu”, „Budowanie prorodzinnej polityki podatkowej”, „Matka w domu i nowa domowa ekonomia”, „Rodzinne przedsiębiorstwa i rodzinna niezależność”, „Małżeństwo dobrem społecznym - dlaczego warto brać ślub?”, „Współczesna kobieta i wezwanie do macierzyństwa”, „Współczesny mężczyzna i ojcostwo”, „Nowe zagrożenia rodziny i pozytywne im przeciwdziałanie”, „Atak na małżeństwo jako związek kobiety i mężczyzny”, „Wpływ pornografii na rodzinę”, „Media a rodzina - zagrożenia czy szanse?”, „Odpowiedź na demograficzną zimę”, „Godność dziecka od poczęcia i jego prawa do życia, rodziny i domu”, „Promocja i ochrona rodzin wielodzietnych”, „Współczesne wyzwania bioetyczne”, „Eutanazja czy miłość rodziny?”, „Bezdzietność: przyczyny i konsekwencje”, „Wiara i rodzina”.

**Więcej informacji:** Komitet Organizacyjny - IV Światowy Kongres Rodzin; ul. Bagatela 10/19, 00-585 Warszawa; tel. +48 504 223 042; fax +48 (22) 621 8223; e-mail: [biuro@kongresrodzin.org.pl](mailto:biuro@kongresrodzin.org.pl); [biuro@worldcongress.pl](mailto:biuro@worldcongress.pl); strona internetowa: [www.kongresrodzin.org.pl](http://www.kongresrodzin.org.pl)



## Polacy w Beneluksie

Odezwa Wielkanocna Rektora PMK w krajach Beneluksu

# „W tym dniu wspaniałym wszyscy się radujmy”

**Kochani Rodacy!**

Rozkołysały się w poranek wielkanocny rezurekcyjne dzwony, zwiastujące pamiątkę Zmartwychwstania Pańskiego. Na tle niespokojnego serca i wzburzonej myśli życia współczesnego, ile głębokiej treści, wzniosłych uczuć i wskazań zawiera ta prawda.

„Wczoraj” wołali jeszcze „ukrzyżuj Go”! Chcieli widowiska i trwania w swoim marazmie życia. Nie przewidzieli, że ten Krzyż stanie się znakiem zwycięstwa i drogą do Zmartwychwstania. Odtąd będzie na ziemi i na niebie wskazywał drogę człowiekowi wiary, jak trafić do Boga, który „nie umarł, lecz żyje”. Jego słowa: „Jam jest Synem Bożym” (Łk 22,70) w chwalebny zmartwychwstaniu świadczą o zwycięskiej rzeczywistości. Zarówno w dniu rezurekcji, jak w czasach cesarów, herezji Średniowiecza, Reformacji, Absolutyzmu, Oświecenia czy współczesnej liberalizacji wołano: „Bóg umarł”. Zapomnieli o dalszych słowach Chrystusa: „Syn Człowieczy musi wiele wycierpieć; będzie odrzucony... i będzie skazany na śmierć, lecz trzeciego dnia zmartwychwstanie” (Łk 9, 22). Voltaire krzyczał ochryply: „ładnie Ty będziesz wyglądał Chrystusie, gdy upłynie 20 lat”! Przemiętło więcej, a Voltaire konał w rozpacz i nędzy. A Chrystus? Dziś jest pełen chwały. Msza rezurekcyjna nadal się odprawia, jako wyraz rzeczywistego zwycięstwa. Wielkanocne dzwony przypominają nam wyraźnie radość tego zwycięstwa i budzą naszą wolę do codziennego zwycięzania naszych trudów, bólów, tułaczki „za chlebem” i lepszym jutrem.

**W**ielkanoc pobudza do odwagi pójścia za Panem. „Człowiek jest powołany do zwycięstwa w Chrystusie. Jest to zwycięstwo nad grzechem, nad starym człowiekiem, który tkwi głęboko w każdym z nas... Zwycięstwo takie oznacza życie w prawdzie, prawość sumienia, miłość bliźniego, zdolność przebaczenia” (Jan Paweł II 17.06.1983, W-wa). Zwycięstwo takie jest nieodłączne od trudu, tak jak zmartwychwstanie Chrystusa nieodłączne od Krzyża. Czyż to nie radość, kiedy jest się świadkiem zwycięstwa dobra nad złem, prawdy nad fałszem, ducha nad materią?! Taka radość ogarnęła apostołów na wieść, że Mistrz z Nazaretu zmartwychwstał. Pośpieszyli do grobu, odbywając pierwszą procesję rezurekcyjną. Gdy naocześnie przekonali się o zmartwychwstaniu: „Dlaczego szukacie żywego między umarłymi? Nie masz go tu, zmartwychwstał” (Łk 24,6) - podjęli radosną służbę Bogu. Staną się Jego świadkami „aż po krańce ziemi”, aż do swojego bólu, swojego krzyża i śmierci. Za nimi pójdą tysiące i miliony serc wszystkich epok, znajdując w Chrystusie sens życia i radość. Gdy w duszy nie ma Boga, to musi w niej być smutek. Kierkegaard, filozof smutku powiedział: „istotą

motorem smutku jest zawsze tęsknota za Bogiem”. Wielkanoc jest radością! Niech będzie naszą radością! Bo ta noc daje nam Boga! To święto chrześcijaństwa raduje nasze serca. Bez niej człowiek nie może się rozwijać. Bez radości nie ma siły ducha! Zaś człowiek ducha, odmienić może „oblicze ziemi”. Ta święta noc historii wprowadza uczniów Chrystusowych teraz, jak wtedy, w niezapomniany dialog ze Zbawicielem. Słyszeliśmy: „Mario”...i odpowiedź: „Rabbuni” - mój mistrzu (J 20,16). Słyszeliśmy także: „Piotrze, czy mnie kochasz więcej niż inni” - i piotrową skromną odpowiedź: „Tak, Panie, Ty wiesz, że Cię kocham” (J,21.15). I znamy także ów cudowny dialog Pana zmar-



tychwstałego z Tomaszem: „Tomaszu, żeś Mnie zobaczył - to uwierzyłeś. Błogosławieni, którzy Mnie nie widzieli a uwierzyli” - i ową fenomenalną ripostę tomaszową: „Pan mój i Bóg mój” ( J, 20,24).

**T**akie dialogi są i dzisiaj możliwe w kościele naszym powszechnym i lokalnym, w Limburgii i Brukseli, w Liège i Paryżu, w kościele nad Wisłą i u ciebie w domu, bo Zmartwychwstały Chrystus jest z nami! Weź go tak, jak Go „widzisz”, jak Go czujesz! Może jak: „Pana”, albo „Brata”, względnie „Ojca”, albo jak „Kumpla” - „pod pachę” - do pokoju i kuchni, na korytarz też, do pracy i do kawiarni i na ulicę, a nade wszystko do serca, i kłóć się, pytaj natarczywie, płacz i „tup nogami” ale nie zapomnij jak Tomasz wołać i w dzień, i w nocy: „Pan mój i Bóg mój”. Dobrze Ci będzie. Spokojne serce i czyste sumienie rozjaśni twe oblicze; bo zmartwychwstanie Chrystusa

woła o wiarę w ludzkich zmaganiach i podnosi ducha.

A gdyby ktoś ze znajomych wyznał, jak nigdyś Faust Goethego: - „ja dobrze słyszę wieść, lecz tylko brak mi wiary” - to wyprośmy mu łaskę, by powtórzył z nami wyznanie, które w języku polskim zapisano już w 1365 r.: „**Chrystus Zmartwychwstał, ludowi przykład dał, iż mamy zmartwychwstawać...**” (Najdawniejsze zabytki j. polskiego). A słowa te wyznaczają sens naszego życia i zarazem drogę, którą mamy przeżyć ze Zmartwychwstałym.

„Alleluja, biją dzwony! Niech będzie Chrystus pochwalony!”. Odnowa świata i jego odkupienie dokonują się na sposób paschalny, drogą przejścia. Wszystko polega na stopniowym przyłączaniu tego świata do Ludu Bożego, aby mógł on z odkupienia skorzystać, by tym razem przeszedł cały Egipt, jak ongiś Żydzi z niewoli egipskiej, i nikt nie pozostał w Morzu Czerwonym, aby cały świat dotarł do Ziemi Obiecanej. Bóg bowiem umiłował wszystkich ludzi i wszystkim przyrzekł wyzwolenie. Będzie to ostateczna Pascha powrotu do Boga, bo w każdej Eucharystii śpiewamy: „Oczekujemy Twego przyjścia w chwale”! Każda Wielkanoc nam to przypomina.

**N**iech będzie więc radością, że On żyje! On jest! I ty jesteś! Po co? On cię posyła: „idźcie i powiedzcie moim braciom(...), powiedzcie, że zmartwychwstałem, że naprawdę żyję. Oto jestem z wami po wszystkie dni...” (Mt 28,20). Za chwilę wyjdę z kościoła, wrócę z rezurekcji, wrócę do mojej rodziny i środowiska. Co im zaniosę? Jeżeli ja im nie przekazę orędzia o Zmartwychwstaniu, to któż to uczyni? „Widziałam Pana i to mi powiedział...” (J 20,18).

**Życzę wszystkim Wam błogosławionych Świąt Zmartwychwstania Pańskiego. Życzę radosnego świadectwa o Zmartwychwstałym. Życzę rodzinnego stołu w dzień Wielkanocny. Życzę wesolego Alleluja!**

*Z darem modlitwy*

**Ks. Ryszard Sztylka**  
Rektor PMK  
w Beneluksie



**Poziomo:** **A-1.** Miasto, w którym ukrzyżowano Jezusa. **A-13.** Narciarskie okulary. **B-10.** Część kościoła. **C-1.** Brat w habitcie. **C-13.** Stolica departamentu Nord. **D-8.** Kartki z wydrukowanymi żądaniami, rozrzucone w czasie manifestacji ulicznych (agitki). **E-1.** Potocznie: niezrozumiała mowa. **E-13.** Sergio..., włoski reżyser westernów (m.in. „Za garść dolarów”). **G-1.** Pieśń biblijna. **G-13.** Aktor grywający rolę kochanków. **I-1.** Jest nieśmiertelna. **I-13.** Wiejski dom. **K-1.** Święcenia biskupie. **K-13.** Znak i symbol chrześcijanina. **Ł-1.** Nieosiągalne dla duszy wielkiego grzesznika. **Ł-10.** Uprawia sport „niezawodowo”. **M-5.** ... z Cyreny, na rozkaz żołnierzy rzymskich pomagał Jezusowi nieść krzyż na Golgotę. **N-1.** Miejsce w Dolinie Gehenny pod Jerozolimą, gdzie na cześć Molocha - bóstwa fenickiego palono dzieci (znajdziesz w Biblii). **N-10.** Dawniej: niewolnica w haremie sułtańskim. **O-5.** Oszklona „dziura” w ścianie budynku. **P-1.** „Niedzielną” zupa. **P-8.** Wysoka zawodniczka grająca w ekipie wysokich zawodniczek.

**Pionowo:** **1-A.** Trzeciego dnia zmartwychwstał. **1-K.** Członek wyższej izby parlamentu. **2-E.** Dobry uczynek, godziwy postępek zasługujący na podkreślenie, na wyróżnienie. **3-A.** Część koszuli. **3-K.** Imię apostoła, który wraz z Łukaszem na drodze do Emaus spotkał Jezusa Zmartwychwstałego. **4-G.** Błękit. **5-A.** ... z Maszkowic, sławny rycerz, od 1388 r. miecznik królewski; wg przekazu Jana Długosza był naczelnym wodzem wojsk polskich pod Grunwaldem (1410). **5-K.** Jeden z Dwunastu Uczniów Jezusa. **8-A.** Lewy dopływ rzeki Angary (Rosja). **8-Ł.** Zmierch. **10-A.** Niebiańska istota. **10-Ł.** Ogłoszenie prasowe. **13-A.** Kraina historyczna na Bliskim Wschodzie, kolebka chrześcijaństwa. **13-K.** Nasz współbrat w wie-

## KRZYŻÓWKA WIELKANOCNA - proponuje Marian Dziwniel -

	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17
A	24									3							21
B												10					
C															19	20	
D									23								
E		1	6										22				
F																	
G	15													18			
H																	
I													8	9			
J																	
K						16											7
L																	
Ł										25			12				
M									2								
N	5																13
O								17									
P			11		14											4	



**Radosnych Świąt  
Zmartwychwstania  
Pańskiego!**  
dla  
Czytelników  
i Zespołu Redakcyjnego  
„Głosu Katolickiego”.  
Maryla i Marian Dziwnielowie

rze. **14-G.** Wełna kóz angorskich. **15-A.** Wzgórze w Jerozolimie, miejsce ukrzyżowania Pana Jezusa. **15-Ł.** Łagodzi wstrząsy pojazdu. **16-G.**

Prysznic. **17-A.** Część składowa jakiegoś urządzenia. **17-Ł.** Święta (III w.), Męczenniczka z Katanii na Sycylii.

Litery z ponumerowanych od 1 do 25 pól utworzą rozwiązanie.  
Życzymy powodzenia!



**Ex libris**

Franciszek L. Ćwik

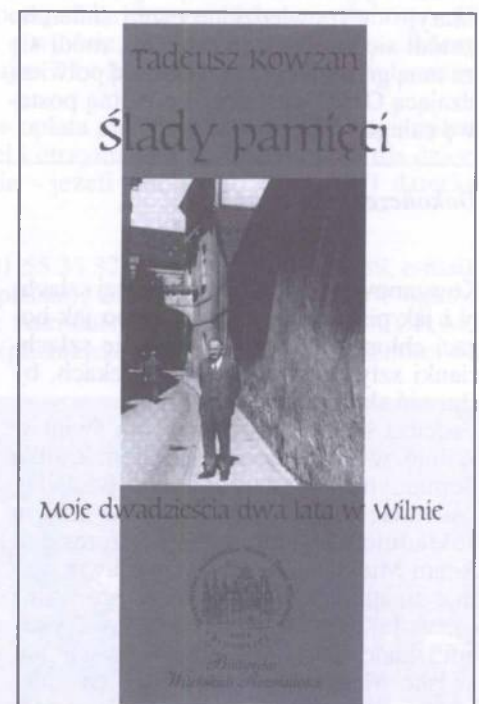
**Ślady pamięci**

**P**od takim tytułem ukazały się wspomnienia prof. Tadeusza Kowzana, wydane przez Bibliotekę Wileńskich Rozmaitości w Bydgoszczy.

Obejmują one 22 lata spędzone przez ich autora w Wilnie i na Wileńszczyźnie. Prof. Tadeusz Kowzan urodził się w 9 listopada 1922 r. w Wilnie. Kształcił się w Gimnazjum OO. Jezuitów, a następnie w Liceum im. Śniadeckich. Po maturze w r. 1940 wstąpił na Uniwersytet Wileński, gdzie rozpoczął studia na filologii romańskiej. Był wywieziony do Niemiec, działał w AK, biorąc udział w słynnej i heroicznej akcji „Ostra Brama” jako dowódca plutonu w pułku im. Bolesława Chrobrego. Unikając aresztowania przez NKWD wyjechał do Lublina, gdzie kontynuował studia na wydziale romanistyki KUL. Rozpoznany przez agenta SB, musiał opuścić Lublin udając się do Krakowa na Uniwersytet Jagielloński. Ostatecznie studia ukończył na Uniwersytecie

Warszawskim w 1952 r. i rozpoczął prace naukową w Polskiej Akademii Nauk. W latach 1971-72 wykładał teatrologię na UMK w Toruniu. Od 1975 r. Tadeusz Kowzan zamieszkał na stałe we Francji pracując, do przejścia w r. 1991 na emeryturę, na stanowisku profesora Uniwersytetu w Caen, gdzie dwukrotnie pełnił obowiązki dyrektora Instytutu Literatury Francuskiej i Porównawczej. Ostatnio, zajmuje się też genealogią i heraldyką.

Wileńskie wspomnienia profesora Kowzana nie tylko ukazują prywatne jego losy, ale jak w zwierciadle widać w nich historię tamtych terenów i ludzi na nich żyjących od Powstania Styczniowego do wejścia Sowieców w 1944 r. Dzieje rodziny Kowzanów na Litwie sięgają XIV w. Jej herbem były trzy trąby wzięte prawdopodobnie z herbu arcybiskupa Mikołaja Trąby. W opinii B. Paprockiego, zamieszczonej w książce „Herby Rycerstwa Polskiego”, brane one były przez tamtejszą szlachtę „na znak wiecznej swej i domów swych powinności na pierwszej unii Polski z Litwą w Horodle za króla Władysława Jagiełły”. Dziad Tadeusza Kowzana, Kazimierz Kowzan, jako młody człowiek brał udział w Powstaniu Styczniowym. Nie zapomniała mu tego carska policja, aresztując go trzy-



dzieści lat później. Nigdy już z tego aresztu do domu nie wrócił i wszelki ślad po nim zaginął.

Dokończenie na str. 16

# ROK SAKRAMENTU POKUTY W LOURDES

*Ks. Jan Robakowski*

**P**przed jubileuszowym rokiem 150-lecia objawień, w Lourdes proponuje się pielgrzymom szczególnie uważne wsluchanie się w wypowiedziane tu przez Maryję Orędzie i spełnienie najważniejszego Jej życzenia - pojednania się z Bogiem przez nawrócenie, pokutę i sakrament spowiedzi.

## Wezwanie do nawrócenia

Trudno sobie wyobrazić lepszy temat pastoralny niż ten, który został przyjęty na ostatni rok „nowenny” i zawarty w słowach św. Pawła: „Pozwólcie pojednać się z Bogiem” (2 Kor 5, 20). Przedsięwzięcie rzeczywiście najważniejsze dla każdego, ale jednocześnie trudne, bardzo trudne dla tych, którzy już od wielu lat żyją w całkowitej obojętności religijnej.

Jak przypomina miejscowy ordynariusz, biskup Jacques Perrier, objawienia w Lourdes były przede wszystkim wezwaniami do pokuty, dlatego „przemilczenie charakteru pokutnego tych wezwań, tylko dlatego, że są one trudne i mogą niepokoić sumienia dużej części współczesnego społeczeństwa, byłoby zdradą całego orędzia wypowiedzianego tu przez Maryję”. Matka Boża, niezwykle zasmucona z powodu ludzkich grzechów, mówiła do Bernadety: „Pokuty! Pokuty! Pokuty! Módlcie się do Boga za grzeszników!”. Na polecenie Naszej Pani, Bernadeta idzie na kolanach, trzykrotnie całuje ziemię i je trawę, na znak pokuty za grzeszników”. Już w następane dni, te same gesty pokutne powtarza coraz więcej osób obecnych przy grocie.

Całe swe życie Bernadeta modli się za grzeszników i ofiarowuje każdą swą chwilę i wszystkie cierpienia w ich intencji. Ostatnie jej słowa z modlitwy „Zdrowaś Maryjo” wypowiedziane przed śmiercią: „módl się za nami grzesznymi, módl się za mną grzesznicą”, są pieczęcią potwierdzającą Orędzie z Groty i pokutną postawę całego jej życia.

## Znaki skłaniające do nawrócenia

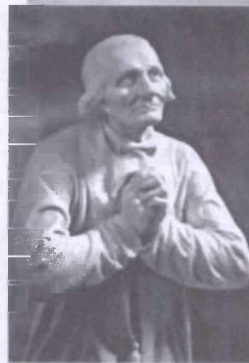
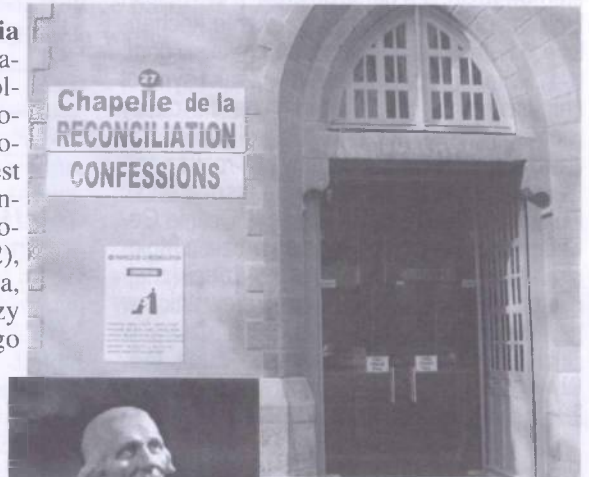
Liczne znaki i gesty, które spotykamy w Lourdes, nabierają szczególnego sensu; pomocnego w podejmowaniu i przeżywaniu sakramentu pojednania. Szczególnie wymowna jest Droga Krzyżowa, gdzie można kontemplować Chrystusa, Baranka Bożego, Cierpiącego Sługę (Iz 52-52), biorącego na siebie grzechy świata, nasze grzechy. Osoby obecne przy Chrystusie: Maryję, Umiłowanego ucznia, Szymona z Cyreny, Nikodema, Józefa z Arymatei, Centuriona, a zwłaszcza Dobrego Łotra, który dotąd był łotrem - grzesznikiem, ale dzięki bojaźni Bożej doznał łaski nawrócenia i odbył spowiedź przed samym Chrystusem.

- Figura Matki Bożej w Grocie, widoczny znak Jej obecności, pozwala nam na nowo wsluchać się we wciąż aktualne Jej orędzie.  
- Przejście przez Grotę, w której ze skały płynie nieustannie cudowna woda, widoczny podarunek Maryi - przypomina nam wypływającą z boku Chrystusa, Krew odkupienia i wodę chrztu „na przebaczenie grzechów”. Dlatego picie tej wody lub umycie się w niej, to gesty przypominające chrzest, którego z kolei nieustannym odnowieniem jest sakrament pokuty.

- Przed kaplicą spowiedzi (fot.), stoi piękna figura św. Jana Vianney. Święty Proboszcz z Ars zdaje się błagać niebo o łaskę nawrócenia i dobrą spowiedź, zwłaszcza dla zatwardziały grzeszników, którzy

często nie zdając sobie sprawy, że to dla nich ostatnia szansa, obojętnie przechodzą koło tego źródła łaski.

Lourdes, to szczególne miejsce, gdzie Lwyjątkowo mocno słychać wołanie Boże zzywające nas do nawrócenia. To wołanie powtarza Kościół słowami św.



Pawła: „Pozwólcie pojednać się z Bogiem”... i nie może ono pozostać bez odpowiedzi, bo to czas wyjątkowy - „czas zbawienia i łaski”. Ważne abyśmy korzystali z daru, jaki Pan Bóg nam daje przez swego Syna, który jest „naszym pokojem” (Ef2,

14). Smutne by było, gdyby ktoś w tym świętym miejscu szczególnej obecności Niepokalanej Matki Zbawiciela, niezwykle bogatym w łaski skłaniające do nawrócenia, z jakichś przyczyn nie przystąpił do sakramentu pokuty.

Jeżeli pielgrzymi przeżyli autentyczne nawrócenie, pokutę i pojednanie, można powiedzieć, że pielgrzymka spełniła swój cel i jej uczestnicy mimo zmęczenia, zadowoleni i pełni radości w sercu wracają do domu.

*Dokończenie ze str. 15*

## Ślady pamięci

Kowzanowie należeli do zubożałej szlachty i jak pisze autor żyli tak samo jak bogaci chłopcy z tą tylko różnicą, że szlachcianki szły do żniw w rękawiczkach, by chronić skórę przed słońcem.

Tadeusz Kowzan przyszedł na świat w Wilnie, w mieszkaniu na słynnym Zaułku Bernardyńskim, gdzie żył przez wiele lat, „zaledwie 75 metrów od domu, w którym dokładnie 100 lat wcześniej mieszkał Adam Mickiewicz. Bardzo ciekawie opisuje on atmosferę przedwojennego Wilna i „swojej” kamienicy, której „wszyscy mieszkańcy (także noszący litewskie nazwisko Markunas) uważali się za Polaków”, a „we wzajemnych stosunkach różnice społeczne nie grały większej roli, wszyscy się nawzajem szanowali”.

W czasie II wojny światowej Wilno, tak jak inne kresowe miasta, znajdowało się pod kilkoma okupacjami: rosyjską, li-

tewską, niemiecką i ponownie rosyjską. Był to również okres wielkiej próby, dla żyjących tam Polaków, którzy dali wyraz ogromnego patriotyzmu do tamtej ziemi i swojego miasta. Niestety, po włączeniu Wilna do ZSRR, z bólem serca, wielu z nich musiało stamtąd wyjechać. Opuścił je również Tadeusz Kowzan. Z kart jego wspomnień przebija wielka miłość autora do miasta swojej młodości i Wileńszczyzny, czuje się bardzo emocjonalny charakter tych opisów, które jednocześnie są obiektywne, pisane na bazie rzetelnego naukowego warsztatu profesora. Nie unika on mówienia o problemach swojej rodziny, jej kłopotach i trudnościach. Książkę tę czyta się tym bardziej chętnie, że jest napisana piękną polszczyzną. Zainteresuje ona zapewne nie tylko kresowianków, ale wszystkich, którzy ciekawi są polskiej historii. Szkoda tylko, że wspomnienia Tadeusza Kowzana kończą się na 1945 roku.

*Franciszek L. Ćwik*

## Czego potrzeba do szczęścia w małżeństwie...

21-22 kwietnia - kościół św. Józefa - Nanterre, 9, rue Edmond Dubuis

**Weekend dla rodzin i narzeczonych**

**Bo jak niebiosa górują nad ziemią, tak drogi moje - nad waszymi drogami...**

**Zapisy:** indykas@free.fr; 06 62 14 42 03

*Ilość miejsc ograniczona prosimy o zapisy do 14-kwietnia!*

**Co przynieść ze sobą?**

- ślubne zdjęcie i ciasto do wspólnego poczęstunku.

**Atrakcyjny program dla dzieci:**

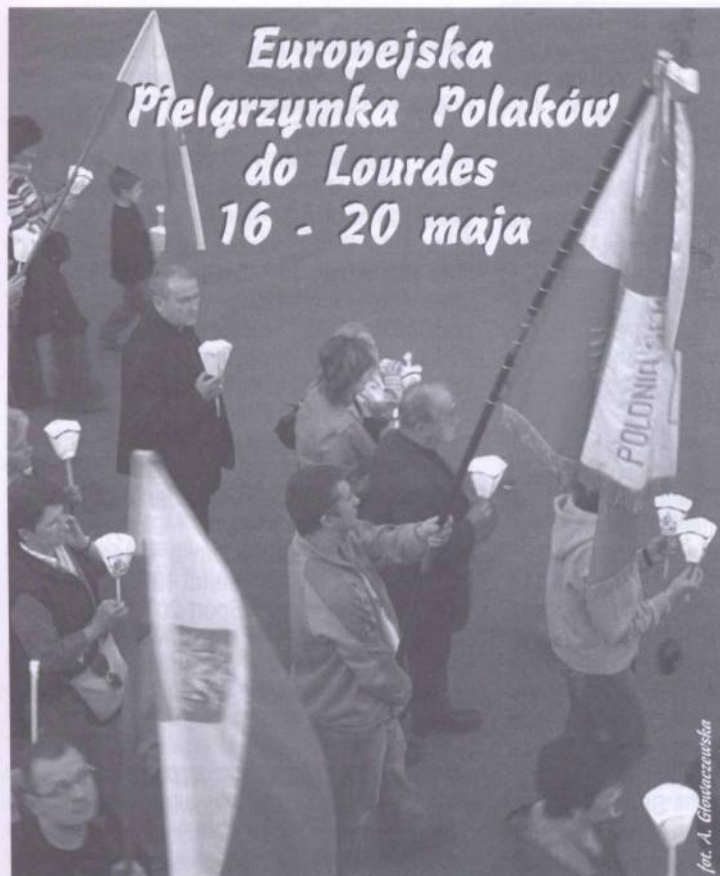
Dzieci równolegle do rodziców będą miały swoje zajęcia w grupach wiekowych. Posiłki oraz wieczorne „świętowanie w rodzinie” będą wspólne.

**Opłata:** - cała rodzina: 40 euro, narzeczonych: 30 euro.

**Organizatorzy:**

SNE św. Teresy oraz Rodzina w ARCE



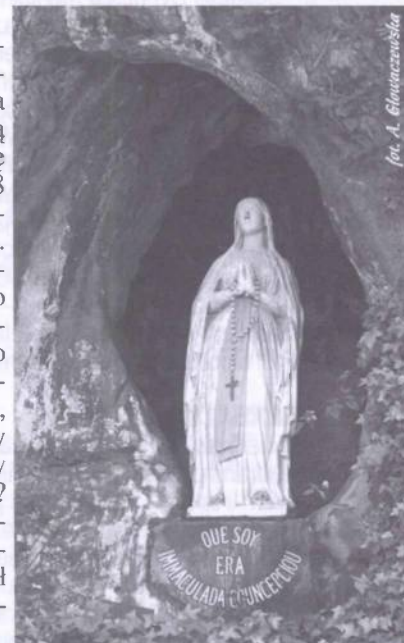


„Nie obiecuję wam szczęścia w tym, lecz w innym świecie...”  
Słowa Matki Bożej skierowane do Bernadety

## Pojednajcie się z Bogiem!

**132 Pielgrzymka Polaków do Lourdes**  
organizowana przez  
**Polską Misję Katolicką we Francji**  
pod przewodnictwem  
**ks. inf. Stanisława Jeża**

**C**zy byłeś już w Lourdes? Jeśli nie, wybierz się z nami, na spotkanie z Matką Bożą, która tam objawiała się od 11 lutego do 16 lipca 1858 roku przynosząc światu wezwanie do modlitwy i pokuty. Bernadeta Soubirous powiedziała o tym miejscu: - „To było moje niebo”. Dziś, miliony ludzi przybywa na to miejsce, aby się modlić, oczyścić serca, dotknąć skały, umyć twarz, napić się wody ze źródła, zapalić świecę. Czy możesz się do nich dołączyć? Czyńmy to świadomi, że w-



szliśmy w trzecie tysiąclecie. Bądźmy Jej apostołami. Chcemy więc prosić Maryję, by rozpałała w nas „pochodnię wiary, byśmy umieli nieść ją przez trzecie tysiąclecie.” Ona, jak mówił Papież do Polaków w Rzymie, jest „doskonałym wzorem wiary, która nie zna lęków i kompromisów”.

**Program:** **Środa - 16 maja:** 6<sup>30</sup> - Zbiórka przed kościołem polskim (263 bis, rue St-Honoré), 7<sup>00</sup> - wyjazd autokarem, zwiedzanie zamku nad Loarą, 20<sup>00</sup> - przyjazd do Lourdes, zakwaterowanie. **Czwartek - 17 maja:** 9<sup>30</sup> - Międzynarodowa Msza św. - Wniebowstąpienie Pańskie, 14<sup>30</sup> - konferencja: „Pojednajcie się z Bogiem!”, spotkanie w grupach, 17<sup>00</sup> - procesja Eucharystyczna i błogosławieństwo chorych, 21<sup>00</sup> - procesja Maryjna ze świecami. **Piątek - 18 maja:** 7<sup>30</sup> - Msza św. przy Grocie, 8<sup>45</sup> - Droga Krzyżowa, 10<sup>45</sup> - przejście w Grocie, 11<sup>15</sup> - Wspólne zdjęcie przed Bazyliką, 15<sup>00</sup> - nabożeństwo pokutne, 16<sup>30</sup> - okazja do Spowiedzi św., 17<sup>00</sup> - procesja Eucharystyczna i błogosławieństwo chorych, 21<sup>00</sup> - procesja Maryjna ze świecami. **Sobota - 19 maja:** 8<sup>30</sup> - Msza św., kąpiel w basenach, 13<sup>00</sup> - piknik w Domu PMK, po południu - wyjście do Bartré - wędrowka śladami Bernadety lub wycieczka do grot Betharam, 20<sup>30</sup> - Godzina Święta. **Niedziela - 20 maja:** 7<sup>00</sup> - Msza św., 8<sup>00</sup> - odjazd z Lourdes - ok. 22<sup>00</sup> - przyjazd do Paryża.

**Koszt:** Autokar z Paryża + noclegi z utrzymaniem - 265 euro; noclegi z utrzymaniem + opłata pielgrzymkowa - 170 euro; opłata pielgrzymkowa od osoby - 20 euro (dla osób i grup, które same organizują dojazd, hotel i utrzymanie); specjalna oferta dla dzieci od 4 do 11 lat - autokar z Paryża + noclegi z utrzymaniem: a) 1 dziecko bezpłatnie - jeżeli jest z rodzicami; b) 1 dziecko bezpłatnie, drugie i następane - 50 %, jeżeli są z rodzicami.

### Informacje i zapisy:

w parafiach polskich; w Polskiej Misji Katolickiej - 263 bis, rue St-Honoré, Paris (tel. 01 55 35 32 32, fax. 01 42 96 19 89, e-mail: pmk@club-internet.fr) lub u pani A. Łuckiej (tel. 06 67 41 24 81). Przy zapisach wpłacamy całość lub zaliczkę (30% opłaty, reszta przed 15 kwietnia). Wpłaty można dokonywać gotówką lub czekiem na adres: Aumônerie Polonaise Rectorat CCP 041 Paris 23 343 69 N, z dopiskiem „Pielgrzymka do Lourdes”. Zapisy do 15 kwietnia (późniejsze zgłoszenia: - w zależności od możliwości zakwaterowania i transportu - opłacamy całość kosztów udziału).

**Animacja:** ks. inf. Stanisław Jeż, ks. Kazimierz Kopacz.

**Organizacja:** dr Anna Łucka.

### Dom Polskiej Misji Katolickiej „Bellevue” w Lourdes - Zaprasza!

Dom PMK w Lourdes założony z okazji 150- rocznicy jej istnienia czeka na nasze przybycie. Możemy w nim spędzić czas na modlitwie i wypoczywać oglądając piękne pasmo Pirenejów. Dom prowadzony jest przez Siostry Najświętszej Rodziny z Nazaretu (Nazaretanki). Bliższych informacji udzielają; Pour plus d'informations, contactez :

La Maison de la Mission Catholique Polonaise „Bellevue”  
Route de Bartrés, 65100 LOURDES tel. 05 62 94 91 82,  
fax. 05 62 42 08 75, e-mail: pmk-lourdes@club-internet.fr





## 9 - 22 KWIETNIA 2007

### PONIEDZIAŁEK 9 KWIETNIA

6<sup>00</sup> Majewska - Korcz okrągłe 31 lat - widowisko 6<sup>45</sup> Jan Paweł II i Jego przyjaciel 7<sup>35</sup> Pieśni Wielkanocne 7<sup>30</sup> Wielkanoc u Zegadłowiczów - reportaż 8<sup>10</sup> Smigus i Dyngus 8<sup>40</sup> M jak miłość - serial 9<sup>25</sup> Budzik 9<sup>50</sup> Mój pierwszy raz 10<sup>45</sup> Czarodziej wiatru - reportaż 11<sup>05</sup> Nad Niemnem - film fab. 12<sup>40</sup> Buty do nieba - dokument 13<sup>05</sup> Panienska z okienka - film 14<sup>15</sup> Tu gdzie śpiewał Jan Kiepura - koncert 15<sup>05</sup> Wielka pętla Wielkopolski - dokument 16<sup>05</sup> Kapela ze Wsi Warszawa - koncert 17<sup>00</sup> Teleexpress 17<sup>15</sup> Gwiazdy Europy - koncert 18<sup>05</sup> Reportaż 18<sup>15</sup> M jak miłość - serial 19<sup>05</sup> Dobranocka 19<sup>30</sup> Wiadomości 19<sup>50</sup> Sport 20<sup>00</sup> Pogoda 20<sup>10</sup> Zemsta 21<sup>50</sup> Gwiazdy Europy - koncert 22<sup>40</sup> Warto kochać - serial 23<sup>25</sup> Piotr Adamczyk - dokument 0<sup>20</sup> M jak miłość - serial 1<sup>05</sup> Dobranocka 1<sup>30</sup> Wiadomości

### WTOREK 10 KWIETNIA

6<sup>00</sup> Kawa czy herbata? 8<sup>00</sup> Wiadomości 8<sup>10</sup> Pogoda 8<sup>15</sup> Kwadrans po ósmej 8<sup>35</sup> Domisie 9<sup>00</sup> Forum Młodych - reportaż 9<sup>15</sup> Ojczyzna polszczyzna 9<sup>30</sup> Bibliofil z Kajzerwaldu - dokument 9<sup>45</sup> M jak miłość - serial 10<sup>35</sup> Życie i twórczość Zofii Kossak - Szczuckiej 11<sup>30</sup> Plebania - telenowela 12<sup>00</sup> Wiadomości 12<sup>10</sup> Klan - telenowela 12<sup>35</sup> Zygmunta Dyrkacza życie z Chopinem - reportaż 13<sup>05</sup> Warto kochać - serial 14<sup>00</sup> Wierczeria Paschalna - relacja 14<sup>55</sup> Jan Paweł II i Jego przyjaciel 15<sup>45</sup> Domisie 16<sup>10</sup> Magazyn Medyczny 16<sup>25</sup> Zwierzowiec 16<sup>40</sup> Forum Młodych - reportaż 17<sup>00</sup> Teleexpress 17<sup>15</sup> Telewizyjne Wiadomości Literackie 17<sup>40</sup> Dziką Polską - serial 18<sup>10</sup> Zbliżenia - publicyst. 18<sup>35</sup> Polska z bocznej drogi 18<sup>45</sup> Plebania - telenowela 19<sup>15</sup> Dobranocka 19<sup>30</sup> Wiadomości 19<sup>55</sup> Sport 20<sup>05</sup> Pogoda 20<sup>10</sup> Klan - telenowela 20<sup>35</sup> Polska racja - program publicyst. 21<sup>05</sup> W stronę świata - dokument 21<sup>30</sup> Ktokolwiek widział, ktokolwiek wie 22<sup>00</sup> Gwiazdy Europy - koncert 22<sup>55</sup> Les Polonais - dokument 23<sup>30</sup> Panorama 23<sup>50</sup> Biznes 23<sup>53</sup> Sport 24<sup>00</sup> Podróż kulinarne Roberta Makłowicza 0<sup>25</sup> Zbliżenia - publicyst. 0<sup>50</sup> Plebania - telenowela 1<sup>15</sup> Dobranocka 1<sup>30</sup> Wiadomości

### ŚRODA 11 KWIETNIA

6<sup>00</sup> Kawa czy herbata? 8<sup>00</sup> Wiadomości 8<sup>10</sup> Pogoda 8<sup>15</sup> Kwadrans po ósmej 8<sup>35</sup> Domowe przedszkole 9<sup>00</sup> Wierzę wąpnie szukam 9<sup>25</sup> Zaproszenie 9<sup>45</sup> Dubidu 10<sup>40</sup> Z archiwum IPN - Cud Lubelski 11<sup>05</sup> Moje dziecko jest Aniołem - dokument 11<sup>30</sup> Plebania - telenowela 12<sup>00</sup> Wiadomości 12<sup>10</sup> Klan - telenowela 12<sup>35</sup> Polska racja - program publicyst. 13<sup>05</sup> W stronę świata - dok. 13<sup>30</sup> Ktokolwiek widział ktokolwiek wie 14<sup>00</sup> Przebojowe Polki - widowisko 14<sup>50</sup> Les Polonais - dokument 15<sup>25</sup> Łączy nas Polska - felie-

### FRYZJERKA DAMSKO-MĘSKA „ELA”

strzyżenie, indywidualny dobór fryzury, stylizacja, balleyage, koloryzacja, regeneracja włosów, fryzury okolicznościowe.

T. 06 32 04 11 87.

ton 15<sup>40</sup> Domowe przedszkole 16<sup>05</sup> Laboratorium XXI wieku - magazyn 16<sup>30</sup> Wierzę wąpnie szukam 17<sup>00</sup> Teleexpress 17<sup>15</sup> Sopot na bis - Kayah 17<sup>40</sup> Afisz - magazyn kult. 18<sup>05</sup> Wyjeżdżam - zostają? - reportaż 18<sup>25</sup> Moje dziecko jest Aniołem - dokument 18<sup>50</sup> Plebania - telenowela 19<sup>15</sup> Dobranocka 19<sup>30</sup> Wiadomości 19<sup>55</sup> Sport 20<sup>05</sup> Pogoda 20<sup>10</sup> Klan - telenowela 20<sup>35</sup> Wieści Polonijne 21<sup>05</sup> Jarosław Abramow - reportaż 21<sup>35</sup> Egzamin z życia - serial 22<sup>20</sup> Reportaż 22<sup>45</sup> Program publicyst. 23<sup>30</sup> Panorama 23<sup>45</sup> Biznes 23<sup>48</sup> Sport 23<sup>50</sup> Pogoda 23<sup>55</sup> Sopot na bis - Kayah 0<sup>25</sup> Afisz - magazyn kulturalny 0<sup>50</sup> Plebania - telenowela 1<sup>15</sup> Dobranocka 1<sup>30</sup> Wiadomości

### CZWARTEK 12 KWIETNIA

6<sup>00</sup> Kawa czy herbata? 8<sup>00</sup> Wiadomości 8<sup>10</sup> Pogoda 8<sup>15</sup> Kwadrans po ósmej 8<sup>35</sup> Budzik 9<sup>00</sup> Raj - magazyn 9<sup>25</sup> Ostoja 9<sup>50</sup> Zaczysze gwiazd 10<sup>15</sup> Sopot na bis - Kayah 10<sup>40</sup> Afisz - magazyn 11<sup>05</sup> Zbliżenia - publicyst. 11<sup>30</sup> Plebania - telenowela 12<sup>00</sup> Wiadomości 12<sup>10</sup> Złotopolscy - telenowela 12<sup>35</sup> Wieści Polonijne 13<sup>05</sup> Egzamin z życia - serial 13<sup>50</sup> Polska z bocznej drogi 14<sup>05</sup> Jarosław Abramow - reportaż 14<sup>30</sup> Od przedszkola do Opola 15<sup>05</sup> Program publicyst. 15<sup>45</sup> Budzik 16<sup>10</sup> Ja i moje życie - widowisko 16<sup>30</sup> Raj - magazyn 17<sup>00</sup> Teleexpress 17<sup>15</sup> SF - Symulator faktu 17<sup>40</sup> Ostoja 18<sup>05</sup> Było nie minęło 18<sup>35</sup> Polska z bocznej drogi 18<sup>50</sup> Plebania - telenowela 19<sup>15</sup> Dobranocka 19<sup>30</sup> Wiadomości 19<sup>55</sup> Sport 20<sup>05</sup> Pogoda 20<sup>10</sup> Pogoda dla kierowców 20<sup>15</sup> Złotopolscy - telenowela 20<sup>40</sup> Z daleka a z bliska 21<sup>25</sup> Teatr TV - Pan Gustaw i Matylda 22<sup>50</sup> Reportaż 23<sup>30</sup> Panorama 23<sup>45</sup> Biznes 23<sup>48</sup> Sport 23<sup>50</sup> Pogoda 23<sup>55</sup> SF - Symulator faktu 0<sup>20</sup> Palce lizać - magazyn 0<sup>50</sup> Plebania - telenowela 1<sup>15</sup> Dobranocka 1<sup>30</sup> Wiadomości

### PIĄTEK 13 KWIETNIA

6<sup>00</sup> Kawa czy herbata? 8<sup>00</sup> Wiadomości 8<sup>10</sup> Pogoda 8<sup>15</sup> Kwadrans po ósmej 8<sup>35</sup> Domowe przedszkole 9<sup>00</sup> Karino - serial 9<sup>25</sup> Jest takie miejsce 9<sup>45</sup> Bzik kulturalny 10<sup>10</sup> SF - Symulator faktu 10<sup>40</sup> Słynne koncerty fortepianowe 11<sup>30</sup> Plebania - telenowela 12<sup>00</sup> Wiadomości 12<sup>10</sup> Złotopolscy - telenowela 12<sup>35</sup> Polska na weekend 13<sup>05</sup> Hity satelity 13<sup>20</sup> Teatr TV - Pan Gustaw i Matylda 14<sup>45</sup> Polska z bocznej drogi 14<sup>55</sup> Reportaż 15<sup>25</sup> Reportaż 15<sup>45</sup> Domowe przedszkole 16<sup>15</sup> Filmowa Encyklopedia Łodzi i okolic - reportaż 16<sup>30</sup> Święta wojna - serial 17<sup>00</sup> Teleexpress 17<sup>15</sup> Codzienna 2 m 3 - serial 17<sup>40</sup> Ka-

tyń - zbrodnia i wielkie kłamstwo 18<sup>10</sup> Bzik kulturalny 18<sup>35</sup> Hity satelity 18<sup>50</sup> Plebania - telenowela 19<sup>15</sup> Dobranocka 19<sup>30</sup> Wiadomości 19<sup>55</sup> Sport 20<sup>05</sup> Pogoda 20<sup>10</sup> Złotopolscy - telenowela 20<sup>35</sup> Polska na weekend 21<sup>05</sup> Mówi się... 21<sup>25</sup> Na dobre i na złe - serial 22<sup>20</sup> mc 2 - Maszyna

czasu Manna i Materny 23<sup>05</sup> Porozmawiajmy 23<sup>35</sup> Łossskot! 0<sup>25</sup> Moje dziecko jest Aniołem - dokument 0<sup>50</sup> Plebania - telenowela 1<sup>15</sup> Dobranocka 1<sup>30</sup> Wiadomości

### SOBOTA 14 KWIETNIA

6<sup>00</sup> Plebania(4) - telenowela 7<sup>35</sup> Reportaż 8<sup>00</sup> Echa Panoramy 8<sup>35</sup> Święta wojna - serial 9<sup>00</sup> Mówi się... 9<sup>20</sup> Słoneczna włócznia - serial 9<sup>45</sup> Było nie minęło 10<sup>10</sup> Z daleka a z bliska 11<sup>05</sup> Dwie strony medalu(2) - serial 11<sup>55</sup> Polska z bocznej drogi 12<sup>05</sup> Podróże kulinarne Roberta Makłowicza 12<sup>30</sup> Codzienna 2 m 3 - serial 13<sup>00</sup> Wiadomości 13<sup>10</sup> Na dobre i na złe - serial 14<sup>00</sup> W służbie Eskulapa Marsa i Temidy - dokument 14<sup>15</sup> Dziką Polską - serial 14<sup>40</sup> Made in Poland - teleturniej 15<sup>05</sup> Duże dzieci 15<sup>45</sup> Polska z bocznej drogi 16<sup>00</sup> Śniadanie na podwieczorek 17<sup>00</sup> Teleexpress 17<sup>20</sup> Ojczyzna polszczyzna 17<sup>55</sup> Serbołużyczką jestem - reportaż 18<sup>25</sup> M jak miłość - serial 19<sup>15</sup> Dobranocka 19<sup>30</sup> Wiadomości 19<sup>50</sup> Sport 20<sup>05</sup> Pogoda 20<sup>10</sup> Dolina Issy - film 21<sup>50</sup> Przebojowe Polki - widowisko 22<sup>40</sup> Dubidu 23<sup>35</sup> Śniadanie na podwieczorek 0<sup>30</sup> M jak miłość - serial 1<sup>15</sup> Dobranocka 1<sup>30</sup> Wiadomości

### NIEDZIELA 15 KWIETNIA

6<sup>00</sup> Przebojowe Polki - widowisko 6<sup>50</sup> Pamiętają o mnie - koncert życzeń 7<sup>10</sup> Śniadanie na podwieczorek 8<sup>10</sup> M jak miłość - serial 8<sup>55</sup> Ziarno - magazyn 9<sup>20</sup> Mordziaki 9<sup>45</sup> Moliki książkowe - magazyn 10<sup>00</sup> Mszy Św. z Sanktuarium Bożego Miłosierdzia w Krakowie - Łagiewnikach 11<sup>30</sup> Między ziemią a niebem - magazyn 12<sup>00</sup> Regina Coeli 12<sup>15</sup> Między ziemią a niebem - magazyn 12<sup>25</sup> Serial fab. 12<sup>50</sup> Serial fab. 13<sup>15</sup> Kapitan Tytus Żbik na podziemnym froncie - dokument 13<sup>50</sup> Joanna Słowińska z zespołem - koncert 14<sup>05</sup> Zmiennicy - serial 15<sup>05</sup> Wywiad i opinie - program publicyst. 15<sup>25</sup> Po emisji. 15<sup>35</sup> Andrzej Seweryn - dokument 16<sup>35</sup> Zaproszenie 17<sup>00</sup> Teleexpress 17<sup>25</sup> Muzyczne historie miłosne 18<sup>15</sup> Palce lizać - magazyn 18<sup>30</sup> M jak miłość - serial 19<sup>15</sup> Dobranocka 19<sup>30</sup> Wiadomości 19<sup>50</sup> Sport 20<sup>05</sup> Pogoda 20<sup>10</sup> Oficerowie - serial 20<sup>55</sup> Mój pierwszy raz 21<sup>55</sup> Program rozrywkowy 22<sup>40</sup> Bzik kulturalny 23<sup>05</sup> Kapitan Tytus Żbik na podziemnym froncie - dokument 23<sup>40</sup> Reportaż 24<sup>00</sup> M jak miłość - serial 0<sup>45</sup> Ziarno - magazyn 1<sup>15</sup> Dobranocka 1<sup>30</sup> Wiadomości

### PONIEDZIAŁEK 16 KWIETNIA

6<sup>00</sup> Kawa czy herbata? 8<sup>00</sup> Wiadomości 8<sup>10</sup> Po-

### Ofiary na Tydzień Miłosierdzia

Mr Wiesław PYCH - LE PERREUX SUR MARNE -	50 euro
Mr Théophile JANCZAK-ST PIERRE LA PALUD -	50 euro
Mme Janina KUKULA - AUXERRE -	100 euro
Ks. Jan CIĄGŁO SChr. -	535 euro
w tym:	
SARTROUVILLE -	120 euro
ARGENTEUIL -	415 euro
Mme Catherine NOIRET-FOREST EN CAMBRESIS-	60 euro
Mr André JANOWSKI - METZ -	30 euro
Mme Bronisława BEDNARZ - TOURS -	50 euro
Mme Stanisława BIAŁECKI-BRUAY LA BUISSIÈRE -	20 euro
Mme Anne ROCHER - PARIS -	30 euro

Ofiarodawcom składamy serdeczne „Bóg zapłać”.

Dalsze ofiary prosimy przysyłać na adres: Mission Catholique Polonaise, 263 bis, rue Saint-Honoré, 75001 Paris, wpłacając na: CCP 1268-75 N PARIS

goda 8<sup>15</sup> Kwadrans po ósmej 8<sup>35</sup> Jedyneczka 9<sup>00</sup> My Wy Oni 9<sup>25</sup> Katyń - zbrodnia i wielkie kłamstwo - dokument 9<sup>50</sup> Mój pierwszy raz 10<sup>40</sup> Andrzej Seweryn - dokument 11<sup>35</sup> Plebania - telenowela 12<sup>00</sup> Wiadomości 12<sup>10</sup> Klan - telenowela 12<sup>35</sup> Kinematograf - magazyn 13<sup>05</sup> M jak miłość - serial 14<sup>00</sup> Chłopi - serial 14<sup>55</sup> Porozmawiajmy 15<sup>45</sup> Jedyneczka 16<sup>15</sup> Między Odrą a Renem 16<sup>30</sup> My Wy Oni 17<sup>00</sup> Teleexpress 17<sup>15</sup> Kinematograf - magazyn 17<sup>40</sup> Jest takie miejsce 18<sup>00</sup> Świadkowie nieznanymi historii - program publicyst. 18<sup>30</sup> Kościół i świat - magazyn 18<sup>50</sup> Plebania - telenowela 19<sup>15</sup> Dobranocka 19<sup>30</sup> Wiadomości 19<sup>55</sup> Sport 20<sup>05</sup> Pogoda 20<sup>10</sup> Klan - telenowela 20<sup>35</sup> Praca bez granic - Niemcy - reportaż 21<sup>05</sup> Sportowy tydzień 21<sup>35</sup> Warto kochać - serial 22<sup>25</sup> Wizy życia - dokument 23<sup>30</sup> Panorama 23<sup>50</sup> Biznes 23<sup>50</sup> Sport Telegram 23<sup>55</sup> Pogoda 24<sup>00</sup> Jest takie miejsce 0<sup>15</sup> Świadkowie nieznanymi historii 0<sup>50</sup> Plebania - telenowela 1<sup>15</sup> Dobranocka 1<sup>30</sup> Wiadomości

### WTOREK 17 KWIETNIA

6<sup>00</sup> Kawa czy herbata? 8<sup>00</sup> Wiadomości 8<sup>15</sup> Kwadrans po ósmej 8<sup>35</sup> Domisie 9<sup>00</sup> Kochał świat i ludzi - reportaż 9<sup>15</sup> Ojczyzna polszczyzna 9<sup>30</sup> W służbie Eskulapa Marsa i Temidy - dokument 9<sup>45</sup> Muzyczne historie miłosne - widowisko 10<sup>35</sup> Wizy życia - dokument 11<sup>30</sup> Plebania - telenowela 12<sup>00</sup> Wiadomości 12<sup>10</sup> Klan - telenowela 12<sup>35</sup> Praca bez granic - Niemcy - reportaż 13<sup>05</sup> Warto kochać - serial 13<sup>50</sup> Sportowy tydzień 14<sup>30</sup> Lider - Esej dokument. 15<sup>25</sup> Reportaż 15<sup>45</sup> Domisie 16<sup>10</sup> Magazyn Medyczny 16<sup>25</sup> Zwierzowiec 16<sup>40</sup> Kochał świat i ludzi - reportaż 17<sup>00</sup> Teleexpress 17<sup>15</sup> Wzmacniacz - program muzyczny 17<sup>40</sup> Dzika Polska - serial 18<sup>10</sup> Studiuję w Polsce - magazyn 18<sup>35</sup> Polska z bocznej drogi 18<sup>50</sup> Plebania - telenowela 19<sup>15</sup> Dobranocka 19<sup>30</sup> Wiadomości 19<sup>55</sup> Sport 20<sup>05</sup> Pogoda 20<sup>10</sup> Klan - telenowela 20<sup>35</sup> Polska racja - program publicyst. 21<sup>05</sup> W stronę świata - dokument 21<sup>30</sup> Reportaż 21<sup>55</sup> Warto rozmawiać 22<sup>50</sup> Dzieciństwo w cieniu śmierci 23<sup>30</sup> Panorama 23<sup>50</sup> Biznes 23<sup>50</sup> Sport Telegram 23<sup>55</sup> Pogoda 24<sup>00</sup> Podróże kulinarne Roberta Makłowicza 0<sup>25</sup> Studiuję w Polsce - magazyn 0<sup>50</sup> Plebania - telenowela 1<sup>15</sup> Dobranocka 1<sup>30</sup> Wiadomości

### ŚRODA 18 KWIETNIA

6<sup>00</sup> Kawa czy herbata? 8<sup>00</sup> Wiadomości 8<sup>10</sup> Pogoda 8<sup>15</sup> Kwadrans po ósmej 8<sup>35</sup> Domowe przedszkole 9<sup>00</sup> Wierzę wąpę szukam 9<sup>25</sup> Zaproszenie 9<sup>45</sup> Dubidu 10<sup>35</sup> Świadkowie nieznanymi historii - program publicyst. 11<sup>05</sup> Kochaj mnie - telenowela 11<sup>30</sup> Plebania - telenowela 12<sup>00</sup> Wiadomości 12<sup>10</sup> Klan - telenowela 12<sup>35</sup> Polska racja - program publicyst. 13<sup>05</sup> W stronę świata - dokument 13<sup>30</sup> Reportaż 14<sup>00</sup> Przebojowe Polki - widowisko 14<sup>50</sup> Dzieciństwo w cieniu śmierci 15<sup>30</sup> Zaolzie 15<sup>45</sup> Domowe przedszkole 16<sup>10</sup> Laboratorium 16<sup>30</sup> Wierzę wąpę szukam 17<sup>00</sup> Teleexpress 17<sup>15</sup> Oto jest pytanie - teleturniej 17<sup>40</sup> Skarbiec magazyn hist - kult. 18<sup>05</sup> Magazyn 18<sup>25</sup> Kochaj mnie - telenowela 18<sup>50</sup> Plebania - telenowela 19<sup>15</sup> Dobranocka 19<sup>30</sup> Wiadomości 19<sup>55</sup> Sport 20<sup>05</sup> Pogoda 20<sup>10</sup> Klan - telenowela 20<sup>35</sup> Wieści Polonijne 21<sup>05</sup> Zakręcony tydzień - widowisko 21<sup>35</sup> Egzamin z życia - serial 22<sup>20</sup> Reportaż 22<sup>45</sup> Program publicyst. 23<sup>30</sup> Panorama 23<sup>50</sup> Biznes 23<sup>50</sup> Sport Telegram 23<sup>55</sup> Pogoda 24<sup>00</sup> Oto jest pytanie - teleturniej 0<sup>25</sup> Skar-

# « BOHDAN ŁAZUKA SHOW »

28 kwietnia w Salons Vianey w Paryżu

Wystąpią: Bohdan Łazuka, Czesław Majewski, Małgorzata Szeptycka



Bilety w cenach: 25, 30, 35 euro

Punkty sprzedaży biletów - Paryż:

«Salons Vianey» 3, av Ledru Rollin 75012

\*\*\*

Biurowo «Dzień Dobry» 240, rue Rivoli 75001

\*\*\*

Polski Sklep «Petrus» 9, rue Chevreul 75011

\*\*\*

Biurowo «Rewers»-«Karolina» 7, rue Duphot 75001

\*\*\*

Informacja Tel: 01 46 49 39 03 lub 06 19 02 31 93

Informacja web: [www.polonika.fr](http://www.polonika.fr)

biec magazyn hist - kult. 0<sup>50</sup> Plebania - telenowela 1<sup>15</sup> Dobranocka 1<sup>30</sup> Wiadomości

0<sup>25</sup> Kochaj mnie - telenowela 0<sup>50</sup> Plebania - telenowela 1<sup>15</sup> Dobranocka 1<sup>30</sup> Wiadomości

### CZWARTEK 19 KWIETNIA

6<sup>00</sup> Kawa czy herbata? 8<sup>00</sup> Wiadomości 8<sup>10</sup> Pogoda 8<sup>15</sup> Kwadrans po ósmej 8<sup>35</sup> Budzik 9<sup>00</sup> Raj - magazyn 9<sup>25</sup> Ostoja 9<sup>50</sup> Zacisze gwiazd 10<sup>15</sup> Oto jest pytanie - teleturniej 10<sup>40</sup> Skarbiec magazyn hist - kult. 11<sup>05</sup> Studiuję w Polsce - magazyn 11<sup>30</sup> Plebania - telenowela 12<sup>00</sup> Wiadomości 12<sup>10</sup> Złotopolscy - telenowela 12<sup>35</sup> Wieści Polonijne 13<sup>05</sup> Egzamin z życia - serial 13<sup>45</sup> Reportaż 14<sup>05</sup> Zakręcony tydzień - widowisko 14<sup>30</sup> Od przedszkola do Opola - Robert Rozmus 15<sup>05</sup> Program publicyst. 15<sup>45</sup> Budzik 16<sup>10</sup> Kwadrans na kawę 16<sup>30</sup> Raj - magazyn 17<sup>00</sup> Teleexpress 17<sup>15</sup> SF - Symulator faktu 17<sup>40</sup> Ostoja 18<sup>05</sup> Polacy na Syberii - dokument 18<sup>30</sup> Reportaż 18<sup>50</sup> Plebania - telenowela 19<sup>15</sup> Dobranocka 19<sup>30</sup> Wiadomości 19<sup>55</sup> Sport 20<sup>05</sup> Pogoda 20<sup>10</sup> Pogoda dla kierowców 20<sup>15</sup> Złotopolscy - telenowela 20<sup>40</sup> Z daleka a z bliska 21<sup>25</sup> Teatr TV 22<sup>40</sup> Program publicyst. 23<sup>30</sup> Panorama 23<sup>50</sup> Biznes 23<sup>50</sup> Sport Telegram 23<sup>55</sup> Pogoda 24<sup>00</sup> SF - Symulator faktu 0<sup>25</sup> Palce lizać - magazyn 0<sup>50</sup> Plebania - telenowela 1<sup>15</sup> Dobranocka 1<sup>30</sup> Wiadomości

### PIĄTEK 20 KWIETNIA

6<sup>00</sup> Kawa czy herbata? 8<sup>00</sup> Wiadomości 8<sup>10</sup> Pogoda 8<sup>15</sup> Kwadrans po ósmej 8<sup>35</sup> Domowe przedszkole 9<sup>00</sup> Karino - serial 9<sup>25</sup> Jest takie miejsce 9<sup>45</sup> Bzik kulturalny 10<sup>10</sup> SF - Symulator faktu 10<sup>40</sup> Muzyka klasyczna 11<sup>30</sup> Plebania - telenowela 12<sup>00</sup> Wiadomości 12<sup>10</sup> Złotopolscy - telenowela 12<sup>35</sup> Polska na weekend 13<sup>05</sup> Hity satelity 13<sup>20</sup> Teatr TV 14<sup>45</sup> Polska z bocznej drogi 14<sup>55</sup> Program publicyst. 15<sup>40</sup> Domowe przedszkole 16<sup>05</sup> W widłach Warty i Noteci - reportaż 16<sup>30</sup> Święta wojna - serial 17<sup>00</sup> Teleexpress 17<sup>15</sup> Codzienna 2 m 3 - serial 17<sup>45</sup> Reportaż polonijny 18<sup>10</sup> Bzik kulturalny 18<sup>35</sup> Hity satelity 18<sup>50</sup> Plebania - telenowela 19<sup>15</sup> Dobranocka 19<sup>30</sup> Wiadomości 19<sup>55</sup> Sport 20<sup>05</sup> Pogoda 20<sup>10</sup> Złotopolscy - telenowela 20<sup>35</sup> Polska na weekend 21<sup>05</sup> Mówi się... 21<sup>25</sup> Na dobre i na złe - serial 22<sup>20</sup> mc 2 - Maszyna czasu Manna i Materny 23<sup>10</sup> Porozmawiajmy 24<sup>00</sup> Losskot! - magazyn

### SOBOTA 21 KWIETNIA

6<sup>00</sup> Plebania(5) - telenowela 8<sup>00</sup> Echa Panoramy 8<sup>35</sup> Święta wojna - serial 9<sup>00</sup> Mówi się... 9<sup>20</sup> Słoneczna włócznia - serial 9<sup>45</sup> Polacy na Syberii - dokument 10<sup>10</sup> Z daleka a z bliska 10<sup>55</sup> Dziękujemy za solidarność 11<sup>05</sup> Dwie strony medalu - serial 11<sup>30</sup> Magazyn 12<sup>05</sup> Podróże kulinarne Roberta Makłowicza 12<sup>30</sup> Codzienna 2 m 3 - serial 13<sup>00</sup> Wiadomości 13<sup>10</sup> Na dobre i na złe - serial 14<sup>00</sup> Salon kresowy - dokument 14<sup>15</sup> Dzika Polska - serial 14<sup>40</sup> Made in Poland - teleturniej 15<sup>05</sup> Duże dzieci 16<sup>00</sup> Śniadanie na podwieczorek 17<sup>00</sup> Teleexpress 17<sup>20</sup> Ojczyzna polszczyzna 17<sup>35</sup> Pamiętaj o mnie - koncert życzeń 18<sup>00</sup> Program publicyst. 18<sup>30</sup> M jak miłość - serial 19<sup>15</sup> Dobranocka 19<sup>30</sup> Wiadomości 19<sup>50</sup> Sport 20<sup>05</sup> Pogoda 20<sup>10</sup> Faustyna - film 21<sup>50</sup> Przebojowe Polki - widowisko 22<sup>45</sup> Dubidu 23<sup>35</sup> Śniadanie na podwieczorek 0<sup>30</sup> M jak miłość - serial 1<sup>15</sup> Dobranocka 1<sup>30</sup> Wiadomości

### NIEDZIELA 22 KWIETNIA

6<sup>00</sup> Przebojowe Polki - widowisko 6<sup>50</sup> Pamiętaj o mnie - koncert życzeń 7<sup>10</sup> Śniadanie na podwieczorek 8<sup>10</sup> M jak miłość - serial 9<sup>00</sup> Słowo na niedzielę 9<sup>45</sup> Ziarno - magazyn 9<sup>30</sup> Mordziaki - serial 9<sup>55</sup> Moliki książkowe - magazyn 10<sup>05</sup> Palce lizać - magazyn 10<sup>20</sup> Niedzielne muzykowanie - 11<sup>00</sup> Dwie strony medalu(2) - serial 11<sup>55</sup> Między ziemią a niebem - magazyn 12<sup>00</sup> Anioł Pański 12<sup>15</sup> Między ziemią a niebem - magazyn 13<sup>00</sup> Transmisja Mszy Św. - Kościół św. Wojciecha w Borui Kościelnej 14<sup>05</sup> Zmienicy - serial 15<sup>05</sup> Wywiad i opinie - program publicyst. 15<sup>30</sup> Po emisji... 15<sup>40</sup> Biografie - Himilbach - dokument 16<sup>35</sup> Zaproszenie 17<sup>00</sup> Teleexpress 17<sup>25</sup> Program rozrywkowy 18<sup>15</sup> Palce lizać - magazyn 18<sup>30</sup> M jak miłość - serial 19<sup>15</sup> Dobranocka 19<sup>30</sup> Wiadomości 19<sup>50</sup> Sport 20<sup>00</sup> Pogoda 20<sup>10</sup> Oficerowie - serial 21<sup>00</sup> Oczywiście - widowisko 21<sup>15</sup> Mój pierwszy raz 22<sup>05</sup> Dziękujemy za solidarność 22<sup>15</sup> Bzik kulturalny 22<sup>45</sup> Apteka pod Orłem - dokument 23<sup>30</sup> Zacisze gwiazd 24<sup>00</sup> M jak miłość - serial 0<sup>45</sup> Ziarno - magazyn 1<sup>15</sup> Dobranocka 1<sup>30</sup> Wiadomości.

**DYPLOMOWANA FRYZJERKA - USŁUGI**

- Najnowsze trendy mody - strzyżenia; - koloryzacje; - trwałe;  
- fryzury dzienne i wieczorowe. - Niskie ceny - w tym dojazd  
do klienta. **TEL. 06 81 81 88 40** - Weronika.

**PRACA DLA KAŻDEGO**

Ciekawa praca w szybko rozwijającym się sektorze.  
Możliwość wysokich dochodów.  
Kwalifikacje i doświadczenie zawodowe dowolne.

**KONTAKT: 06.12.60.46.58.**

**Zespół Szkół przy Ambasadzie Polskiej w Paryżu**  
od 5 maja do 28 czerwca  
przyjmuje zapisy uczniów na rok szkolny 2007/2008  
**do Szkoły Polskiej**

przy 15, rue Lamandé oraz jej oddziałów i filli.

Szczegółowe informacje w sekretariacie szkoły:  
15, rue Lamandé, 75017 Paris (metro: Rome lub la Fourche)  
Tel. 01 42 28 66 38 fax: 01 42 28 63 82.

**S.O.S KOMPUTERY**

- naprawa komputerów (wirusy, sprzęt informatyczny)
- instalacje sieci komputerowych i Internet (adsl)
- instalacje systemów operacyjnych (Windows)
- Paryż (75) - Argenteuil (95) - okolice

**T. 06 03 09 07 95; 01 39 61 39 59;**

**Institut privé France-Europe Connexion**

établissement privé d'enseignement supérieur  
enregistré au Rectorat de l'Académie de Paris

**SZKOŁA JEZYKA FRANCUSKIEGO**

Nowe grupy w maju 2007

zajęcia codziennie, 2 lub 3 razy w tygodniu, w sobotę

10 godz., 6 godz. lub 4 godziny tygodniowo  
20 godzin tygodniowo: **STATUS STUDENTA - UBEZPIECZENIE**  
Zaświadczenie honorowane przez Prefekturę Policji i Ministerstwo Pracy

przygotowanie do egzaminów DELF, DALF i TCF

Cena: od 79 euro za miesiąc

**Zapisy przez cały rok: 5, rue Sthrau - 75013 Paris**

Sekretariat otwarty codziennie od poniedziałku do piątku  
od godz. 10 do godz. 13 i od godz. 15 do godz. 19.

**TEL./FAX: 01 44 24 05 66**

Site: <http://ifec.free.fr>; e-mail: [ifec@free.fr](mailto:ifec@free.fr)

**KRAWCOWA OFERUJE:**

- przeróbki, - poprawki, - szycie na miarę  
**T. 01 40 11 68 62 (po 17<sup>00</sup>); 06 09 26 14 69 (od 9 do 22)**

**LICENCJONOWANE LINIE AUTOKAROWE DO POLSKI**

PARIS 75010 (M<sup>e</sup> Gare du Nord)

91, rue de Maubeuge

**TEL. 01 42 80 95 60**

35-959 RZESZÓW

ul. Asnyka 10 lokal 17

Tel. 00 48 (17) 850 12 10

**Kancelaria Prawna**

**mec. MARTA CICHOSZ**

ogólne doradztwo prawne  
w języku polskim i francuskim:

sprawy rodzinne, papiery pobytowe,  
rozwiązywanie sporów, zakładanie i obsługa spółek,  
kwestie handlowe i gospodarcze, spadki,  
wypadki drogowe itp.

**TEL. 01 45 66 00 56; 06 03 10 45 87**

59, Av de Suffren 75007 Paris

**TLUMACZENIA:** - podania, - kosztorysy, - w urzędach  
**TEL. 06 26 81 22 07.**

**ZMIEN SWÓJ STARY KOMPUTER... NA NOWY I SZYBK!**  
bez wychodzenia z domu, w wybranym przez Ciebie terminie  
za jedyne **249 EURO.**

Umów się na spotkanie: **01 57 63 08 64; 06 23 28 07 44.**

**PROBLEMY Z KOMPUTEREM?**

tania, szybka i fachowa pomoc u klienta w domu lub w firmie.

- SERWIS sprzętu informatycznego
- MONTAŻ i modernizacja komputerów
- DORADZTWO przy zakupie
- INDYWIDUALNE szkolenia i korepetycje
- INSTALACJE sieci komputerowych,
- INTERNET
- INSTALACJA i utrzymanie systemów operacyjnych

Windows 98/ME/XP, GNU/Linux, BSD - wersje polskie i francuskie  
wszystko za rozsądną cenę, w dogodnym miejscu i czasie.

**ZADZWOŃ: 06 23 28 07 44; 06 26 97 36 00.**



**UWAGA: Drobne ogłoszenia w G.K.: - 0,8 euro/słowo; przy powtórzeniach - od trzeciego razu - 0,5 euro/słowo;**  
**ogłoszenia ekspresowe - we Wkładce G.K.: - 5 euro („szukam pracy” - 3 euro); - przy powtórzeniach - 50% ceny.**  
**OGŁOSZENIA PAŃSTWA umieszczamy również na STRONIE INTERNETOWEJ G.K. (www.glos-katolicki.fr)**  
**- dopłata wynosi 1 euro na tydzień!**

**VOIX CATHOLIQUE**

**GŁOS**

**KATOLICKI**

N° (2225)14: 8-15.04.2007

- HEBDOMADAIRE DE L'EMIGRATION POLONAISE  
- TYGODNIK POLSKI ZA GRANICĄ -

**Editeur:** La Mission Catholique Polonaise en France  
**Wydawca:** Polska Misja Katolicka we Francji (tél. 01 55 35 32 32)

**Adresse:** 263 bis, rue Saint-Honoré - 75001 Paris.

**Tél.:** 01 55 35 32 28; 01 55 35 32 31; fax 01 55 35 32 29.

**E-mail:** [vk@club-internet.fr](mailto:vk@club-internet.fr) [www.glos-katolicki.fr](http://www.glos-katolicki.fr)

CCP 12 777 08 U Paris; CCP 19 180 05 U Paris.

**Directeur de la Publication/Dyrektor Publikacji:** Ks. inf. Stanisław Jeż - Recteur MCP.

**Rédacteur/Redaktor:** Paweł Osikowski;

**Rédaction/Zespół:** ks. Tomasz Sokół, s. Angela, J. Piętał, S. NSJ, s. Andrea M. Kowal SMI.

**Imprimerie/Druk:** Indica - 27, rue des Gros-Gres - 92700 Colombes; tel. 01 47 82 32 32.

Redakcja nie zwraca materiałów nie zamówionych i zastrzega sobie prawo  
dokonywania skrótów. Redakcja nie odpowiada za treść ogłoszeń.

**Abonnement/Abonament:** 1an/rok - 53,40 euro; 6 mois/półroku: 28,30 euro.

Konto we Francji/CCP 12 777 08 U Paris - *Voix Catholique/Głos Katolicki*

Prenumerata w Belgii: ks. B. Dejneka - rue Jourdan 80, 1060 Bruxelles - CCP 000-1637856-11

w Niemczech: *Głos Katolicki* - Commerzbank Hannover - BLZ 250 400 66 - konto n° 791177900

**Prix au n°/cena:** 1,40 euro

COMMISSION PARITAIRE N° : 0510 G 86630; ISSN : 1279-953X

**KUPON PRENUMERATY  
(ABONNEMENT)**

- PIERWSZA PRENUMERATA/ABONNEMENT  
 ODNOWIENIE ABONAMENTU (RENOUVELLEMENT)

Głos Katolicki - Voix Catholique  
263 bis, rue Saint-Honoré - 75001 Paris

- Rok (53,40 €)  Czkiem  
 Pół roku (28,30 €)  CCP 12777 08 U Paris  
 Przyjaciele G.K. (65,60 €)  Gotówka

Nazwisko:.....

Imię:.....

Adres:.....

.....

.....

Tel:.....

**Numer złożony do druku 28.3.2007.**

**AUTOKAREM DO POLSKI**

15 LAT REGULARNYCH LINII AUTOKAROWYCH / 300 000 PASAŻERÓW

**01 40 20 00 80****WYJAZDY 6 RAZY W TYGODNIU****Z Paryża, Lens, Montigny, Lille, Valenciennes, Reims, Metz, Freyming  
AUTOKAREM DO 60 MIAST W POLSCE:**

Augustów,	Grudziądz,	Mragowo,	Siedlce,
Biała Podlaska,	Jarosław,	Nisko,	Ślubice,
Białystok,	Jędrzejów,	Nowa Skarżyna	Stupsk,
Bolesławiec,	Katowice,	Olsztyn,	Suwałki,
Bydgoszcz,	Kielce,	Opatów,	Stalowa Wola,
Częstochowa,	Kolbuszowa,	Opole,	Szczecin,
Dębica,	Konin,	Ostrów Maz.	Tarnobrzeg,
Elbląg,	Koszalin,	Piotrków Tryb.	Tarnów,
Elk,	Kraków,	Poznań,	Toruń,
Gdańsk,	Legnica,	Przemyśl,	Warszawa,
Gdynia,	Leżajsk,	Przeworsk,	Wrocław,
Gliwice,	Lublin,	Puławy,	Zambrów,
Giżycko,	Łódź,	Radom,	Zamość
Gniezno,	Łomża,	Rzeszów,	Zielona Góra.
Gorzów Wielk.	Mielec,	Sandomierz,	

- Transport towarów, - Przeprowadzki, - Przesyłka paczek,
- Wynajem autokarów na imprezy turystyczne!

TANIE LATANIE - Samolotem DO WARSZAWY, KRAKOWA, KATOWIC

252, rue de Rivoli; 2, rue de Mondovi 75001 PARIS; M<sup>e</sup> Concorde

Agencja czynna 7 dni w tygodniu

LICENCJONOWANA, REGULARNA LINIA AUTOKAROWA

**4 razy w tygodniu**

# Janosik

tel. 01 44 69 30 80

23, rue Boursault - 75017 Paris, M<sup>e</sup> Rome

École Privée NAZARETH

**Szkoła Języka Francuskiego**

17 lat doświadczenia w Paryżu!!!

Cours Privé d'Enseignement Supérieur - déclaré à l'Académie de Paris

przygotowanie do: DILF, DELF, DALF, TCF i na wyższe studia

Zajęcia poranne, wieczorne, sobotnie

68, rue d'Assas, Paris 6; 20, rue Marsoulan, Paris 12;

- status studenta - prawo do pracy - ubezpieczenie w Sécurité Sociale

**☎ 01 43 03 38 33, ☎ 06 62 69 13 83, ☎ 01 43 05 83 15**

Association Nazareth Famille

COURS DE LANGUE POLONAISE - TOUS NIVEAUX

enseignement individuel ou en groupe, traductions.

Przygotujemy do: - Europejskich Egzaminów Certyfikatowych

z języka polskiego zgodnie z wymogami Rady Europy;

- do matury francuskiej - język polski LV 2 i 3.

Zapisy cały rok. **NOWE GRUPY 9 MARCA!!!**

www.nazarethfamille.fr

**Poradnia Psychologiczna**

przy Parafii Polskiej w Paryżu XVI - 18, rue Claude Lorrain

przyjmuje - bezpłatnie - w niedziele o godz. 17<sup>00</sup>.**USŁUGI FRYZJERSKO-KOSMETYCZNE**

- Strzyżenie - balayage - trwała - koloryzacja
- henna - manicure. 06 71 08 84 85.

**PSYCHOLOG-TERAPEUTA: TEL. 01 45 88 58 60**

udziela pomocy w przypadku:

problemów życiowych, depresji, ciężkich chorób, żaloby.

**Copernic**

L'EUROPE DE L'EST EN DIRECT

COPERNIC

6, rue des Immeubles  
Industriels  
75011 Paris (M<sup>e</sup> Nation)  
tel. 01 40 09 03 43[www.copernic.fr](http://www.copernic.fr)[www.copernic.waw.pl](http://www.copernic.waw.pl)

COPERNIC

23, rue Desaix  
69003 Lyon  
tel. 04 72 60 04 54

## SPRZEDAŻ BILETÓW ON-LINE NA TANIE LINIE LOTNICZE ORAZ NA AUTOKARY

**PACZKI DO POLSKI**

- zbiórka na terenie całej Francji;
  - wyjazdy w poniedziałki;
  - dostawa do rąk własnych adresata.
- Odbiór paczek z domu klienta w Paryżu i okolicach  
- tel. 01 40 09 03 43.

**Uwaga!!! Od 1 kwietnia 2007**

nasze biuro będzie zamknięte w niedziele.

Nowe godziny otwarcia biura w Paryżu:

Od poniedziałku do soboty włącznie:

od 9.00 do 17.00.

**\* PRZEPROWADZKI \***

- DO POLSKI;
- NA TERENIE PARYŻA I OKOLIC;
- W CAŁEJ FRANCJI I EUROPIE.

**TEL. 01 48 78 25 37; 06 15 09 43 86**

## BIURO TŁUMACZEŃ W. A. KOCZOROWSKI

Tłumacz przysięgły przy Sądzie Apelacyjnym w Wersalu

90, rue Anatole France - 92290 Châtenay-Malabry  
lub4, villa Juge - 75015 Paris (M<sup>e</sup> Duplex)

tel./fax: 01 46 60 45 51 lub 06 07 71 52 90; (e-mail: wakocz@aol.com).

Tłumaczenia urzędowe, redakcja podań i pism. Formalności  
prawno-administracyjne w urzędach, kancelariach notarialnych i sądach.**KANCELARIA PRAWNICZA - TŁUMACZENIA:**Stanisław Bocianowski, dr prawa międzynarodowego,  
ekspert sądowy - tłumacz przysięgły.

Eliza Bocianowska - adwokat.

105 bis, bd de Grenelle, 75015 Paris

tel./fax: 01 43 06 00 70 lub tel. komórkowy 06 17 98 60 20.

Sprawy prawne w Polsce: małżeńskie, emerytury,  
odszkodowania, spadki itp.**PODRÓŻE DO POLSKI****\* IZABELL** - REGULARNY PRZEWÓZ OSÓB I TOWARÓW  
DO POLSKI POŁUDNIOWEJ. TEL. 01 41 71 12 79; 06 20 87 70 77!**\* LUXSUS** - PRZEWÓZ OSÓB I TOWARÓW DO POLSKI - OLSZYNA,  
WROCLAW, KATOWICE, KRAKÓW, RZESZÓW.  
TEL. 01 48 22 45 26; 06 62 75 50 06; (00 48 12) 284 12 50**\* OMEGA** - REGULARNE PRZEJAZDY DO POLSKI; PRZEWÓZ  
PACZEK. TEL. 01 43 71 48 52; 06 63 29 28 11; 06 22 27 23 51.

## Lyon: „Misterium Męki Pańskiej”

Elżbieta Blachas

**R**ozpoczyna się Męka Pana Jezusa. To mój grzech, to grzech każdego z nas sprawia, że Jezus cierpi. Jaką postawę przyjmę wobec cierpiącego Jezusa? Czy będę śpiący, jak uczniowie w ogrodzie czy też może, jak Maryja czy św. Jan będę z Jezusem do końca?

Takimi oto słowami, ks. Krzysztof Nowak, gospodarz parafii polsko-francuskiej pod wezwaniem Św. Trójcy w Lyonie rozpoczął przedstawienie pt. Misterium Męki Pańskiej. Spektakl ten został przedstawiony przez parafian ze Wspólnoty Polskiej, w sali teatralnej przy kościele, w niedzielę 18 marca.

Na wzór polskich misteriów, takich jak te w Poznaniu czy w Górcie Klasztornej, pragnęliśmy przybliżyć wszystkim mieszkającym tu Polakom nieco inny, oryginalny sposób przeżycia Pasji Pana Jezusa.

Krótkie rozważania w języku polskim i francuskim pozwoliły wszystkim widzom wczuć się w atmosferę Męki Pańskiej i przez chwilę... zatrzymać się w czasie.

Publiczność uczestniczyła w trzynastu scenach, śledząc z uwagą i przejęciem ostatnie godziny życia Jezusa.

Piękna muzyka i pieśni, jak również gra świateł wzbogacały dialogi i pogłębiały nastrój miejsc i przeżywanych scen.

Oryginalna scenografia i dopasowane do niej stroje przeniosły widzów całkowicie, w epokę dziejów Pana Jezusa.

Dzięki wspaniałej grze aktorów, pod kierunkiem reżysera - Elżbiety Blachas, w ciągu godziny wszyscy czuli się świadkami realistycznego przedstawienia. Aktorzy, którzy byli amatorami, zinterpretowali przypisane im role całkowicie profesjonalnie.

Był to spektakl „rodzinny”, ponieważ uczestniczyły w nim całe rodziny. Trupa liczyła przeszło 40 osób a rozpiętość wiekowa wahała się od 1 roku do 50 lat. Publiczność dopisała wspaniale, gdyż sala widowiskowa pomieściła około 300 osób.

Swoją obecnością zaszczycił wszystkich Konsul Generalny RP w Lyonie - Piotr Adamiuk oraz liczni pracownicy konsulatu, a także księża, przedstawiciele polonijnych organizacji i szkół z Lyonu i okolic, jak również członkowie Wspólnoty Francuskiej.

Wszyscy byli pełni zachwytu i podziwu dla całej ekipy, gdyż przedstawienie przygotowane zostało w niesamowicie krótkim okresie, zaledwie dwóch miesięcy. Sukces był ogromny. Oklasków, owacji i gratulacji było co nie miara.

Z pewnością długo jeszcze będziemy wspominać ten spektakl ponieważ dla tych, którzy go przygotowali jak i dla tych, którzy go oglądali była to wspaniała przygoda lecz również wielkie duchowe przeżycie.

W okresie przygotowującym nas do Świąt Wielkanocnych, Misterium Męki Pańskiej odegrało więc swoją ważką rolę i stało się dla wszystkich swoistymi rekolekcjami przeżytymi głęboko i z wielkim wzruszeniem. Powtórzmy to z pewnością za rok...

A dzisiaj obejrzymy jeszcze kilka migawek ze spektaklu →→

## Lekcja polskiej historii i patriotyzmu w Muri k/Berna w Szwajcarii

Krzysztof Orłowicz-Sadowska

**P**ragnę podzielić się z Czytelnikami Głosu wspaniałym wrażeniem z wizyty w Polskim Muzeum Historycznym w Muri w Szwajcarii. Jest to jedyne polskie, historyczne, prywatne muzeum na świecie.

W folderze czytamy: - *Polskie Muzeum Historyczne zostało ufundowane ze zbiorów prywatnych Zygmunta i Catherine Stankiewicz - d'Ernst. Otwarte zostało w 1984 r., w dniu rocznicy ogłoszenia pierwszej w Europie demokratycznej Konstytucji 3-go Maja 1791 r. Muzeum mieści się w pomieszczeniach dawnego klasztoru, w zamku Muri pod Bernem, na wzgórzu, które było od niepamiętnych czasów miejscem celtyckich i rzymskich kultów religijnych. Zbiory muzealne obejmują: ikonografię, mapy, monety, broń, zbroje itd., które obrazują całość historii narodu i państwa polskiego, od przyjęcia chrześcijaństwa w 966 r., aż do czasów obecnych - „Solidarności”. Celem muzeum jest podkreślanie osiągnięć naszego narodu idącego drogą wolności, sprawiedliwości i prawdy ku prawdziwej demokracji, aby móc tworzyć pomost zrozumienia z krajami wolnego Zachodu.*

**P**o uprzednim uzgodnieniu wizyty, zostaliśmy przyjęci przez właściciela muzeum i zamku - pana Zygmunta Stankiewicza, rzeźbiarza, filozofa, plastyka i wielkiego patriotę, żyjącego w Szwajcarii już wielu dziesiątek lat.

Ten skromny, 93-letni hrabia, odsłonił przed nami przepiękne, polskie zbiory historyczne - najwcześniejsze datowane na V-VII w., a ukazujące bogactwo oręża polskiego na przestrzeni dziejów: wspaniałe chorągwie, mundury, broń, niezwykle cenne pamiątki z okresu I i II wojny światowej. Osobną część kolekcji zajmują pamiątki rodzinne: dyplomy, odznaczenia, legitymacje, części umundurowania, zdjęcia.

W kolejnym pomieszczeniu zaskakuje nowoczesność... myśli artysty wyrażona w rzeźbach o filozoficznej wymowie, pobudzających wyobraźnię i wywołujących refleksję nad stanem obecnego świata, jego poszukiwań dla ulepszenia Matki-Ziemi, a w rezultacie sprowadzających się do cudownych dzieł naszego Stwórcy. Głęboką myśl zawarł artysta w przestrzennym wyrazie prostych form połączonych, w sposób jemu tylko właściwy (fot.). Większe eksponaty znajdują się w ogrodach wokół zamku i zdobią zadbane otoczenie.

**M**ieliśmy ogromne szczęście słuchać naszego „przewodnika”, w osobie samego Artysty, który opowiedział nam niezwykłą drogę swego życia i z iście polską gościnnością przyjął nas nie tylko w muzeum, ale i w salonach swego zamku.

Tu znaleźliśmy się wśród licznych portretów przodków rodziny małżonki mistrza - Szwajcarki, madame Catherine d'Ernst, w otoczeniu pamiątek wielowiekowych oraz królewskiego wyposażenia wnętrz.

Gościnność państwa Stankiewiczów-d'Ernst, pozwoliła na dłuższą rozmowę, poznanie historii rodu Madame - aż po marszałków Francji, i napelniła nas podziwem oraz wielkim szacunkiem dla tej wspaniałej polsko-szwajcarskiej rodziny, tak głęboko związanej z historią naszej Ojczyzny.

**N**adszedł jednak czas, aby te skarby polskiej historii zostały otoczone pieczołowitą opieką i zabezpieczone dla potomności. Część z nich wymaga fachowej konserwacji i lepszej ekspozycji, chroniącej przed zniszczeniem z powodu wilgoci, czy zmian temperatur, a nawet przed kradzieżą. Muzeum ulokowane jest w pół-suterenowym, historycznym zabudowaniu o pięknych gotyckich, ceglanych sklepieniach i posadzce zdobionej polskimi orłami.

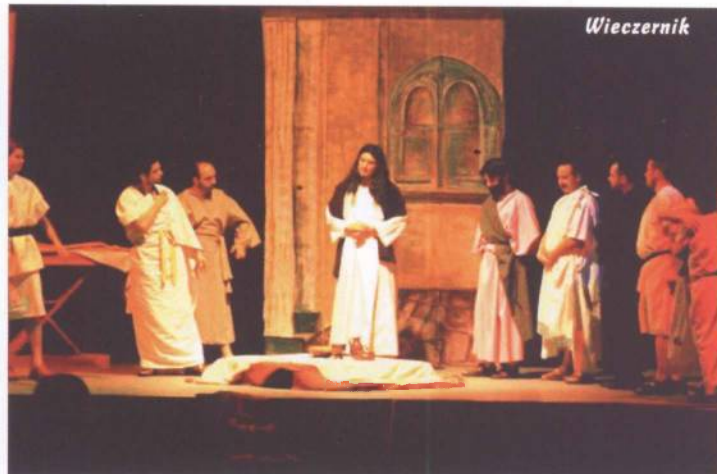
**Gorąco polecamy Czytelnikom Głosu Katolickiego zwiedzenie Polskiego Muzeum w Muri, szczególnie naszym młodym rodakom, którzy w pogoni za zabezpieczeniem bytu, nie mają czasu na zgłębianie naszej bogatej historii. W ciągu dwóch godzin odbędą prawdziwe „studia” pobudzające do dumy bycia Polakiem, a także pozwalające na przekazywanie wiedzy o naszym Kraju w środowiskach, w których żyją.**

**W imieniu państwa Stankiewiczów-d'Ernst zapraszamy do odwiedzenia tego niezwykłego miejsca: Château 3074 Muri; tel: 00 41 31 951 00 07 i do nabycia bogato ilustrowanego albumu, zawierającego jeszcze jedną historię życia wielkiego Polaka, która ze wszech miar wzbogaca wielkie dzieło kultury polskiej w świecie.**

→→



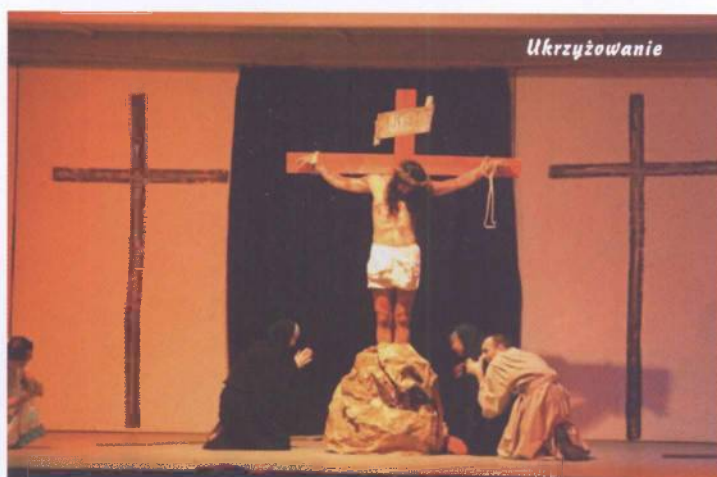
*Uzdrowienie Paralityka*



*Wieczernik*



*Droga Krzyżowa*



*Ukrzyżowanie*



*Z. Stankiewicz i K. Orłowicz-Sadowska*



*Sala polskiego muzeum w Muri*

### **Zygmunt Stankiewicz**

Polski rzeźbiarz i teoretyk sztuki, od ponad pół wieku mieszka w szwajcarskim zamku Muri. Ur. 1914 w Białymstoku. W 1939 r. brał udział w kampanii wrześniowej, a później w walkach Polskich Sił Zbrojnych na Zachodzie (w 2. Dywizji Strzelców Pieszych), internowany w obozie w Szwajcarii. Po wojnie został przedstawicielem rządu polskiego w Londynie na Szwajcarię. W latach 1946-48 kierował Polskim Muzeum w Rapperswilu. Od półwiecza prowadzi działalność polityczno - społeczno - kulturalną. Jest szefem Instytutu Badań Zagadnień Światowych. Założyciel największego istniejącego poza granicami kraju - Polskiego Muzeum Historycznego w Szwajcarii, w którym można zobaczyć całą historię Polski - od czasów piastowskich po ostatni okres walki o niepodległość. Odznaczony m.in. Krzyżem Kawalerskim, Krzyżem Oficerskim i Krzyżem Komandorskim Orderu Odrodzenia Polski. Autor m.in. książki o teorii tworzenia. Przyjaciel o. Józefa Marii Bocheńskiego i Jerzego Giedroycia.



*„Sześciokąt przestrzenny” (1973 r.)*

*Krystyna Orłowicz-Sadowska  
Stowarzyszenie kulturalno-oświatowe Nazareth Famille*

w Galerii GK:  
Wielkanoc... przepyszna!



foto: P. Fedorowicz

karty telefoniczne  
**IRADIUM**

**Taniej do Polski  
i po całym świecie**

CZAS KOMUNIKACJI NA KARCIE ZA 15€



	jeszcze więcej minut	MAKSYMALNY CZAS ROZMOWY
<b>Polska</b>		<b>1700*</b> mn
<b>GSM Polska</b>		<b>230*</b> mn
<b>Niemcy</b>		<b>1250*</b> mn
<b>USA + GSM</b>		<b>1250*</b> mn
<b>Włochy</b>		<b>1000*</b> mn
<b>Anglia</b>		<b>1250*</b> mn
<b>Kanada + GSM</b>		<b>1000*</b> mn
<b>Francja</b>		<b>1250*</b> mn
<b>GSM Francja</b>		<b>111*</b> mn

Punkty sprzedaży: kioski,  
supermarkety, taxiphony,  
tabac, księgarnie



Obsługa klienta: 7 dni w tygodniu od 9.00 do 21.00

\*Dodatkowa opłata za połączenie.  
Warunki określone przez A.R.T.  
Numer odradzany z telefonu  
komórkowego. Nie działa w kabinie.

01 70 70 88 00

0811 600 300



**Połączenie międzynarodowe  
w cenie rozmowy miejscowej!**

**0,014<sup>c</sup> /min**

Wybierz

**0811 65 48 48**

Następnie numer korespondenta

**BEZ ABONAMENTU! BEZ KODU! PROSTO! TANIO!**

**Polska**  
USA +GSM  
Kanada +GSM  
Francja

**Niemcy**  
Anglia  
Austria  
Norwegia  
Włochy

**Dania**  
Hiszpania  
Belgia  
Rosja  
Szwecja...

**GSM Polska 0,09 €/min 0821 61 48 48**



OBŚLUGA KLIENTA INFORMACJE RACHUNKI I CENY  
7 DNI W TYGODNIU OD 9.00 DO 21.00

0811 600 348\*

www.no-limit-telecom.com

Un service du Groupe  
**IRADIUM**

\* 0,014 €/min (19.00 - 08.00 w tygodniu, w święta i w week-end), 0,028 €/min (08.00 - 19.00), połączenie z aparatu stacjonarnego  
\*\* Zobacz listę krajów. Warunki sprzedaży na www.no-limit-telecom.com.